

O'zingni angla!



Hurriyat

Mustaqil gazeta

2024-yil
10-aprel
chorshanba
№ 15 (1390)

Gazeta 1996-yil dekabrda chiqarilgan * www.uzhurriyat.uz * @ gazhurriyat@mail.ru * t.me/hurriyatuz * Hurriyat gazetasi

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА РАМАЗОН ҲАЙИТИ ТАБРИГИ

Қадри ватандошлар!

Аввало, муқаддас динимиз буюрган ибодат ва амалларни муборак Рамазон ойида чин дилдан, ихлос билан адо этиб, бугун ҳайит айёмини катта шоду хуррамлик билан кутиб олаётган сиз, азизларни, юртимиздаги жамики мўмин-мусулмонлар, бутун халқимизни самимий табриқлаб, барчангизга ўзимнинг юксак эҳтиромим ва энг эзгу тилакларимни изхор этаман.

Шундай саодатли дамларга етказгани учун Аллоҳ таолога беҳисоб шукроналар бўлсин!

Сидқидилдан қилган дуо ва ниятларимиз, эҳсон ва амалларимизни Парвардигори олам ўз даргоҳида қабул айласин!

Инсон қадрини улуғлайдиган савобли ишларимиз бардавом бўлсин!

Азиз юртдошлар!

Ҳаммамизга аёнки, ислом дини – тинчлик, эзгулик ва инсонпарварлик динидир. Муқаддас китобларимизда **“Тинчлик-омонлик, ўзаро дўстлик ва аҳилликка интилиб яшаш – чин мўминга хос фазилатдир”**, деб таъкидлангани ҳам бу фикрни тасдиқлайди.

Бу йилги Рамазони шариф кунларида ана шу қадриятлар ҳаётимизда янада ёрқин намоён бўлди. Мамлакатимизда олиб борилаётган кенг қўламли ислохотлар динимизнинг асл моҳияти билан, унинг олижаноб ғоя ва тушунчалари билан уйғун ва муштарак эканини барчамиз яна бир бор чуқур ҳис этдик.

Пок ниятлар ижобат бўладиган ушбу ойда диёримиз мусулмонлари диний амалларни эмин-эркин адо этишлари учун барча шароитлар яратилди. Беморлар, ногирон ва кекса инсонлар, кам таъминланган оилалар, эҳтиёжманд қатламларга меҳр ва эътибор янада кучайди. Буни биргина мисол, яъни кўмакка муҳтож инсонлар учун 20 миллиард сўмдан зиёд моддий ёрдам кўрсатилиб, маҳалла ва хайрия ташкилотлари томонидан барча ҳудудларимизда ифторлик ва эҳсон маросимлари ўтказилгани ҳам тасдиқлайди.

Айниқса, 25 март оқшомида Наманганда Фарғона водийсидаги учта вилоят жамоатчилиги вакиллари иштирокида ўтказилган, бутун мамлакатимиз маҳаллаларини қамраб олган ифторлик маросимлари кўпмиллатли Ўзбекистон халқини бамисоли бир дастурхон атрофида бирлаштириб, ушбу ойга хос эзгу фазилатларнинг яна бир мужассам ифодаси бўлди.

Қутлуғ Рамазон кунларида бир гуруҳ уламоларимиз хорижий мамлакатларга бориб, ватандошларимизга халқимизнинг самимий саломи ва эзгу тилакларини етказиб, уларни ислом маърифатидан баҳраманд этганлари айниқса эътиборга сазовордир.

Хурматли дўстлар!

Янги Ўзбекистонда юртимиздаги барча миллат ва конфессия вакиллари учун виждон эркинлигини таъминлаш, уларнинг тили, ма-

данияти ва урф-одатларини ривожлантириш учун зарур шароитлар яратилмоқда. Жумладан, янги масжидлар барпо этилмоқда, улуғ аломлар, азиз-авлиёларимизнинг қадамжолари обод қилинмоқда, миллий ва диний қадриятларимиз тикланмоқда. Муборак Ҳаж ва Умра зиёратлари учун кенг имкониятлар очилмоқда.

Мана, бу йил ҳам Рамазон ҳайити муносабати билан юртимизда уч кунлик дам олиш эълон қилинди. Бу эса байрамни янада фойдали ва мазмунли ўтказишга, ўзаро меҳр-мурувват ришталарини боғлашга хизмат қилади, албатта.

Ҳеч шубҳасиз, бу борадаги ишлар келгусида ҳам давом эттирилади. Бунинг учун ҳозир дунёда юзага келган ғоят мураккаб ва таҳлиқдек вазиятда диёримиздаги тинч ва осойишта ҳаётни кўз қорачигидек асраб, янада ҳамжиҳат бўлиб, халқ манфаатини таъминлашга қаратилган ислохотларимизни янги босқичга кўтариш зарурлигини, ўйламанки, барчамиз яхши англаймиз.

Нуронийлар, диний-маърифий соҳа вакиллари, кўпмиллатли дўстлик жамиятларининг намунали ҳамкорлиги ва уларнинг “Яшил макон” умуммиллий лойиҳасидаги фаол иштирокларини алоҳида мамнуният билан қадраймиз.

Айни вақтда ёшларимизни азалий қадриятларимиз билан бирга замонавий билим ва касб-хунарларни пухта эгаллаган, Ватан тўғрисида кўзга тўтиё қилиб яшайдиган инсонлар этиб тарбиялаш асосий бурчимиз эканини доимо ёдда тутишимиз лозим. Жумладан, **“Эзгулик – шиоримиз, маърифат – қуролимиз”** деган шиор асосида таълим масканлари ва маҳаллаларда олиб борилаётган тарбиявий ишларни кучайтиришимиз керак.

Бу борада Ҳаж ва Умра сафарларига бориб келган юртдошларимизнинг “маҳалла еттилиги” ва фаолларимиз билан бирга алоҳида ўрнатилган бўйича ташаббусларини қўллаб-қувватлаймиз. Яратганининг раҳмати ва мағфирати зиёда бўлиб турган ушбу мунаввар лаҳзаларда хориждаги юртдошларимизни, узоқ ва яқин давлатлардаги барча мусулмон умматини Рамазон ҳайити билан сидқидилдан муборакбод этамиз.

Азиз ва муҳтарам ватандошлар!

Қалбларимиз қувончга тўлган мана шу мўътабар айёмда сизларни муборак Рамазон ҳайити билан яна бир бор чин юракдан қутлаб, барчангизга сийҳат-саломатлик, бахту саодат, хонадонларингизга фойду барака тилайман.

Илоҳим, барча эзгу ниятларимиз амалга ошсин! Яратганимизнинг ўзи эл-юртимизни паноҳида асрасин! Рамазон ҳайити барчамизга муборак бўлсин!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

НУҚТАИ НАЗАР

Ўзбекистон ва Қозоғистон: ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК МАРКАЗИЙ ОСИЁДАГИ БАРҚАРОРЛИКНИ БЕЛГИЛАЙДИ

Хорижий экспертлар Хивада бўлиб ўтган олий даражадаги Ўзбекистон-Қозоғистон саммити якунлари ҳақида



Маълумки, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Қозоғистон Республикаси Президенти Қасим-Жомарт Тоқаев шу йил 5 апрель кунини ташриф билан мамлакатимизга келди. Икки давлат раҳбарларининг қадимий Хива шаҳридаги учрашуви ўзбек ва қозоқ халқларини боғловчи тарихий илдизлар нақадар теран эканлигининг рамзий ифодаси бўлди.

Ташриф бир кунлик бўлишига қарамай, унинг натижалари мазкур учрашувнинг долзарблиги ва самардорлигини намоён этди. Ўзбекистон-Қозоғистон учрашуви ва унинг якунлари хорижий экспертлар ҳамжамияти томонидан ҳам юқори баҳоланмоқда.

Жан-Антуан Дюпрат, Европада прогнозлаш ва хавфсизлик институти эксперти, Ўзбекистон бўйича мутахассис:



— Ушбу ташриф қардош давлатлар ва халқлар ўртасидаги вақт синовидан ўтган яхши қўшничилик муносабатларининг яна бир ёрқин ифодасидир.

2-6

УЮШМА ФАОЛИЯТИДАН

Бу йил “ОЛТИН ҚАЛАМ” кимларга насиб этади?

Мамлакатимизда медиа соҳаси вакиллари ўртасида ўтказиладиган турли ижодий танловлар кўпчилигига қарамасдан, қўлига қалам тутган ҳар бир ижодкор борки, “Олтин қалам” соҳиб бўлишни орзу қилади. Чунки “Олтин қалам” танловининг нуфузи баланд, бу мукофот ижод майдонида юксак эътироф рамзига айланиб улгурган десак хато бўлмас керак.



Журналистика соҳасида “Олтин қалам” XVIII Миллий мукофоти учун халқаро танлов Ташкилий қўмитасининг маълумотларига кўра, жорий йилги танлов учун 500 дан зиёд ОАВ вакиллари 4 мингга яқин ижодий ишларини топширган. Хусусан, телевидение йўналишида мамлакатимиздаги давлат ва нодавлат телеканалларида фаолият олиб бораётган 98 нафар журналист ўз материалларини тақдим этган бўлса, радио йўналишида 26 нафар, босма ОАВ йўналишида эса энг кўп — 178 нафар, интернет нашрлари йўналиши бўйича 75 нафар, “Чет эллик журналистнинг Ўзбекистон ҳақидаги энг яхши материали учун” номинациясида ҳам ҳар йилгидан кўпроқ — 40 дан ортиқ давлатдан 100 нафарга яқин журналист қатнашишни ихтиёр этган. “Публицистик жанрдаги энг яхши китоб учун”, “Энг яхши фоторепортаж учун” каби рағбатлантирувчи ўринлар учун топширилган ижодий ишлар ҳам салмоқли рақамларни ташкил этган.

Йили анъанавий ўтказиб келинаётган “Олтин қалам” Миллий мукофоти учун халқаро танловни демократик тамойиллар асосида янада очиқ ва шаффоқлик билан ўтказиш вазифаси белгиланган.

Шунга кўра “Олтин қалам” XVIII Миллий мукофоти учун халқаро танлов Ҳакамлар ҳайъати таркибига ҳар бир йўналиш бўйича устоз журналистлар, медиа соҳанинг таниқли вакиллари киритилганини айтиш керак.

Кўни кеча “Олтин қалам” XVIII танлови Ҳакамлар ҳайъатининг йиғилиши бўлиб ўтди. Танловга топширилган ижодий ишларни Ҳакамлар ҳайъати аъзолари баҳолашга киришди.

Ижодий ишлар Ҳакамлар ҳайъати томонидан адолат мезонлари асосида ҳолис ва ҳаққоний баҳолашига ва “Олтин қалам” ўзининг муносиб соҳибу соҳибаларини топшишга шубҳа йўқ. Демак, жорий йилнинг май ойи бошида тантанали тарзда ўтказилиши кўзда тутилган “Олтин қалам” танловининг тақдирлаш маросимида ҳар йилгидек энг муносиб ижодкорлар голиб ва совриндорлар сифатида эътироф этилади.

4-6

10 АПРЕЛЬ — АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ ТАВАЛЛУД ТОПГАН КУН

“АДАБИЙ ЛАЙЛАТУЛ ҚАДР”

Биласиз, жадидлар эл болаларини ўқимшли қилиш учун янги мактаб яратаётганда, юрт қаддини кўтармоқ истаб миллат фарзандларини чет элларга ўқишга юборишганда, халқни саводли қилиш учун газета-журналлар чиқаришганда ўзлари ва бойларни хайрия юмушларига жалб қилганлар. Бугун ҳам шундай ишлар давом этапти. Хусусан, кўни кеча пойтахтимиздаги Абдулла Қодирий уй-музейида адиб таваллудининг 130 йиллигига бағишлаб ўтказилган сарлавҳадаги ном — “Адабий Лайлатул қадр” дея аталган кеча шундай хайри тadbир бўлгани билан эсда қолди.

Дастлаб, уй-музейнинг шинам ҳовлисида кенг жамоатчилик вакиллари учун “Заковат” интеллектуал ўйини ташкил этилди. Беллашувда адабиёт, санъат ва бошқа соҳа вакилларидан иборат “Сиз ўшаму?!”、“Asaxiy.uz”、“Забаржад Медиа”、“Муштум”、“Тошпўлат тажанг”、“Кучли журналистлар”、“Беруний издошлари”、“Шарқ-шунослар”、“Катта ўйин”、“Жулқунбой”、“Oyina.uz”、“Закий” жамоалари қатнашди. Инчунин, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзолари — Маъмура Зоҳидова, Саъдулла Қуръонов, Мансур Жумаев, Дилмурод Дўст, Жавлон Жовлиев ва камини “Жулқунбой” жамоаси бўлиб ўйинда фаол қатнаш-

8-6



МАТОНАТ

ОФРИҚСИЗ ЯШАЙ ОЛМАЙМАН

Очерк

Дард доимо инсонга йўл очади.
Жалолиддин Румий



Осмон қоп-қора. Ер қоп-қора. Шигаляб-шигалаб ёмғир ёғмоқда. Баҳор ёмғири. Апрель ойининг ўртаси бўлишига қарамай, ҳаво анча салқин. Кўчада зог кўринмайди. Туни билан ёққан ёмғир дарахтлару ердаги ўт-ўланларнинг чангини ювган, ям-яшил табиатнинг сокинлиги-ю чиройи кўнгилга ўзгача бир ҳузур бахш этар эди. Балкон деразаси олдида ана шу гўзалликка маҳлиё бўлганча Лев Толстойнинг “Сергей ота” қиссасини мутлоа қилиб ўтирдим. Қизим кимдир сўраётганини айтиб, телефон гўшагини узатди. Саломлашган кишим “Ўзбекистон” нашриёт-матбаа ижодий уйи директорининг биринчи ўринбосари Мизробжон Бўронов эканлигини дарҳол танидим. Бир-биримиздан ҳол-аҳвол сўрадик. Мизробжон бир илтимос билан кўнгироқ қилганини айтиб, иложи бўлса, ёзиб олишимни сўради.

3-6

Ўзбекистон ва Қозоғистон: ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК МАРКАЗИЙ ОСИЁДАГИ БАРҚАРОРЛИКНИ БЕЛГИЛАЙДИ

Хорижий экспертлар Хивада бўлиб ўтган олий даражадаги
Ўзбекистон-Қозоғистон саммити якунлари ҳақида

1-6. Ўзбекистон ва Қозоғистон етакчиларининг бугунги кунда бутун Марказий Осиё учун катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган дўстлик, яхши кўшничлик ва кенг қўламли шерикликни янада мустаҳкамлаш истагининг ёрқин тасдиғи дейиш мумкин.

Давлатлар раҳбарларининг ўзаро ишонч руҳида ўтган учрашуви давомида эришилган келишувлар Ўзбекистон-Қозоғистон стратегик шериклик ва иттифоқчилик муносабатларини мустаҳкамлашга кўшимча туртки бериши шубҳасиз.

Икки қўшни давлат ўртасидаги ўзаро ҳамкорликнинг ҳозирги энг юқори даражасига кўп жиҳатдан Ўзбекистон ва Қозоғистон Президентларининг ўрнатилган яқин мулоқоти натижасида эришилди ва бу икки томонлама алоқаларни ривожлантиришга замин яратмоқда.

Ишонч билан айтишимиз мумкинки, Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасидаги ҳамкорлик қанчалик кучли ва муваффақиятли бўлса, Марказий Осиёдаги вазият ҳам шунчалик барқарор бўлади.

Макс Сей, Малайзиянинг "Kingsley Strategic Institute" институти ижрочи директори:

— Ташриф якунлари томонларнинг икки давлат ўртасидаги кўп асрлик дўстлик, яхши кўшничлик, ўзаро ишонч ва кенг қўламли шерикликни янада мустаҳкамлашга бўлган қатъий ниятини яна бир бор намоён этди.

Сўнги йилларда ушбу давлатлар ўртасидаги икки томонлама муносабатлар мутлақо янги босқичга кўтарилди, тарихий натижаларга эришилди.



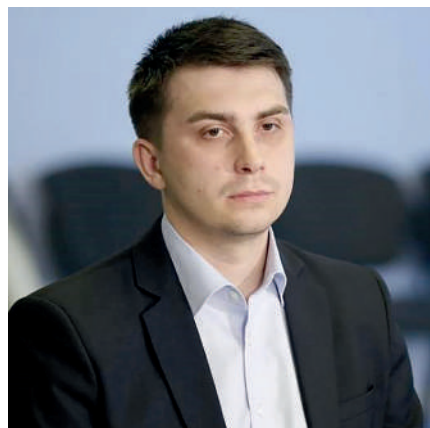
Хусусан, сиёсий мулоқот фаоллашди, савдо-иқтисодий ва инвестициявий алоқалар кенгайтирилди, фаол ҳудудлараро ҳамкорлик йўлга қўйилди.

Ўзаро товар айирбошлаш ҳажмини ошириш, иқтисодийнинг асосий тармоқларида кооперация алоқаларини ривожлантириш, транспорт ва энергетика соҳасидаги инфратузилма лойиҳаларини амалий рўйга чиқариш, гуманитар алмашув дастурларини фаоллаштириш ва туризм алоқаларини ривожлантириш бўйича олий даражадаги музокаралар давомида кўтарилган долзарб масалалар алоҳида эътиборга моликдир.

Денис Бардаков, қирғизистонлик сиёсатшунос:

— Ташриф бутун Марказий Осиё минтақаси учун катта сиёсий аҳамиятга эга. Қозоғистон учун ҳам худди шундай жиддий иқтисодий салоҳиятга эга стратегик муҳим давлат сифатида Ўзбекистон билан икки томонлама яқин ҳамкорликни ривожлантириш зарур.

Икки мамлакат иқтисодиётининг ривожланиши инвестициявий, транспорт-логистика ва савдо соҳаларида ҳамкорлик қилиш учун қўлай шарт-шароитлар яратмоқда.



Бугунги кунда Марказий Осиёнинг барча давлатлари орасида Ўзбекистон Қозоғистон билан энг кам ҳал қилинмаган масалаларга эга. Шу билан бирга, кун тартибидagi асосий вазифалардан бири худудий сув ресурсларидан оқилана фойдаланишдир. Трансчегаравий дарёларнинг қуйи оқимида жойлашган Қозоғистон ва Ўзбекистон дарёнинг юқори оқимидаги Қирғизистон ва Тожикистон билан бирлашган ҳолда сув ресурсларидан фойдаланиш бўйича ягона стратегия ишлаб чиқиши керак. Шу йил Қозоғистонда бўлиб ўтадиган Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг Маслаҳат учрашувида бу масала янада батафсил муҳокама қилинишига шубҳам йўқ.

“Дунё” АА.

ФАХР

ЎЗБЕГ-У ҚОЗОҒИМ, ҚОН-ҚАРДОШ ЭЛИМ!

Буюк тамаддунни ёритган замин,
Не-не даҳоларни яратган замин,
Олам узра ирфон таратган замин,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Бир азим дарёдан сув ичган бу эл,
Бошига не келса, бир кечган бу эл,
Ҳар мушкул тугунни бир ечган бу эл,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Ҳикмат уммонида зиё сочган дур,
Аҳмад Яссавийдан ёришган шуур,
Инсон озод бўлмай, миллат бўлса дур,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Навоий назмида юз очган дунё,
Абайнинг дилида сўз очган дунё,
Илм-у маърифатдан кўз очган дунё,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Маърифат чироғин ёққан жадидлар,
Зулмдан қонлари оқган жадидлар,
Чўлпон¹, Фитрат², Чўқай³, Мағжон⁴ ... шаҳидлар,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Элнинг дардин айтди ул Базар бахши,
Шоберди бахши-ю Қаландар бахши,
Оқин-у бахшиси миллатнинг нақши,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Туроним! Куброси оҳ урган тупроқ,
Мангубердилари от сурган тупроқ,
Сирим ботирлари жон берган тупроқ,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Хива! Маъмур нури таралган макон,
Кўҳна минорлардан боқайтган шон,

Мангу оғоҳликка чорлаган ошён,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Шерғозихон мадрасаси сочар нур,
Пирёйвалий мақбараси сочар нур,
Баланд толе, мартабаси сочар нур,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Бешигида авлиёлар ётган юрт,
Боқирғоний ҳикматларин айтган юрт,
Бекет ота қадамлари етган юрт,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Бўғзим ичра жамол очган сўз элим,
Жоним ичра жоним менинг, ўз элим,
Жигарим, бовуриим, қаро кўз элим,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Битта эл, битта дил, танти ва жўмард,
Инсон қадри учун майдон узра мард —
Шавкатли сарбон бу, бу Қосим-Жўмарт,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Жалолитдин номус-орида Ватан,
Комилжон, Ортиқнинг торида Ватан,
Эркин Самандарнинг зорида Ватан,
Сайёранинг жисми, борида Ватан,
Ўзбег-у қозоғим, қон-қардош элим!

Сайёра САМАНДАР,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси,
“Шухрат” медали соҳиби.

¹Абдулхамид Сулаймон ўғли Чўлпон — жадид шоири.

²Абдурауф Фитрат — жадид шоири, драматурги ва олим.

³Мустафо Чўқай — Туркистон мухторияти раҳбари, жадидчилик ҳаракати намояндаси.

⁴Мағжон Жумабай — қатагон қурбони бўлган қозоқ жадид шоири.

МУЖДА

Фарғонада энг намунали маҳалла раислари аниқланди

Фарғонада “Энг намунали маҳалла раиси” кўрик-танловининг Фарғона вилояти босқичи бўлиб ўтди. Унда худудий босқичларда ғолиб бўлган 19 нафар маҳалла фуқаролар йиғини раиси учта шарт бўйича беллашди.

Маҳалла раисларининг илғор тажрибаларини оммалаштириш, тизим ходимларининг фаолият самарадорлигини ошириш ҳамда намунали

маҳаллалар доирасини кенгайтириш, ўз фаолиятида сезиларли ютуқларга эришадиган маҳалла раислари фаолиятини рағбатлантиришни ўз олдига мақсад қилган танлов жараёнида 650 дан ортиқ маҳалла тизими ходимлари иштирок этди.

Танловнинг ҳакамлар ҳайъати томонидан баҳолаб борилган шарт якунлари бўйича ғолиблар аниқланди. Унга кўра, 1-ўринни Тошлоқ тумани “Қамчипуруш” МФЙ раиси Даврон-

бек Абдуллаев, 2-ўринни Сўх тумани “Сариканда” МФЙ раиси Баҳодир Сафоев, 3-ўринни Бувайда тумани “Баққир” МФЙ раиси Юнусали Маъмиров, 4-ўринни Фарғона тумани “Дилқушо” МФЙ раиси Абдуборик Ҳалимов ва 5-ўринни Риштон тумани “Қошқайрон” МФЙ раиси Дилмурод Ҳамроевлар эгаллади. Ғолиблар совғалар ва пул мукофотлари билан тақдирландилар.

Шерзод ҚОРАБОЕВ

ҚУТЛОВ

ЧИРЧИҚ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ ЖАМОАСИ

муборак Рамазон ҳайити билан барча
ватандошларимизни, миллатдошларимизни
қизғин табриклайди.

Ёруғ ниятлар ижобат бўладиган рўзайи Рамазон
ойини чин ихлос ила, эзгу ибодат ва амаллар
асносида ўтказган ватандошларимизнинг бор
пок ниятлари ижобат бўлсин!

Бугун жонажон Янги Ўзбекистонимизда
амалга оширилаётган тарихий ўзгаришларда,
изчил ислохотларда ҳар бир юртдошимизнинг
меҳнати, ўрни мустаҳкам бўлсин.

Хаммага чин дилдан ватанга, элга хизмат
қилиш саодатини, кадрли ёшларга
эса чуқур илму маърифат, билим
сўқмоқларини мустаҳкам эгаллашларида
омад тилайди!



ОФРИҚСИЗ ЯШАЙ ОЛМАЙМАН

1-6

Таниш бўлмаган кишининг исми-шарифи билан телефон рақамини ёзиб олдим.

— Бу номдор спортчиларимиздан, — деди Мизробжон гапнинг пўсткаласини айтиб. — Ёзиш учун бор-йўғи беш-олти кун вақт берилган. Шунинг ўзини... Хоҳласангиз мақола, хоҳласангиз очерк, хоҳласангиз... Хуллас, бу ёғи ўзингизга ҳавола, устозжон...

Бундай хайрли ишга йўқ деб бўладими? Спортчилар ҳақида жиддийроқ бир нарса ёзмаган бўлсам-да, ўйлаб ҳам ўтирмай, бажондил рози бўлдим. Мизробжон хурсанд бўлганча хайрлашди. Бирдан юрагимга гулгула туша бошлади. Ёзиб олганимга термилганча ўйланиб қолдим. "Ким бу? Қанақа спортчи? Футболчи, боксчи, курашчи?... Ким бўлганда ҳам қиладиган иши битта: машқ, машқ ва яна машқ... Кейин мусобақа. Кейин ё галаба, ё мағлубият. Буни ҳамма билади. Спортчининг ўзи ҳам шунини гапирди-да. Наридан бора, мурраббийсини мақтайди. Бунинг нимаси қизиқ? Спортчини фақат ўйинда, мусобақада кўриш завқли. Унинг гаши бошқача. Ҳақиқий ишқибоз бўлсанг, бутун вужудинг билан куйиб-пийшасан. Унинг ёнида худди ўзинг курашаётгандай қайғурасан. Фурсатни бой бермай бўлажак қаҳрамоним — Дониёр Солиевга кўнгирак қилиб, мақсадни тушунтирдим.

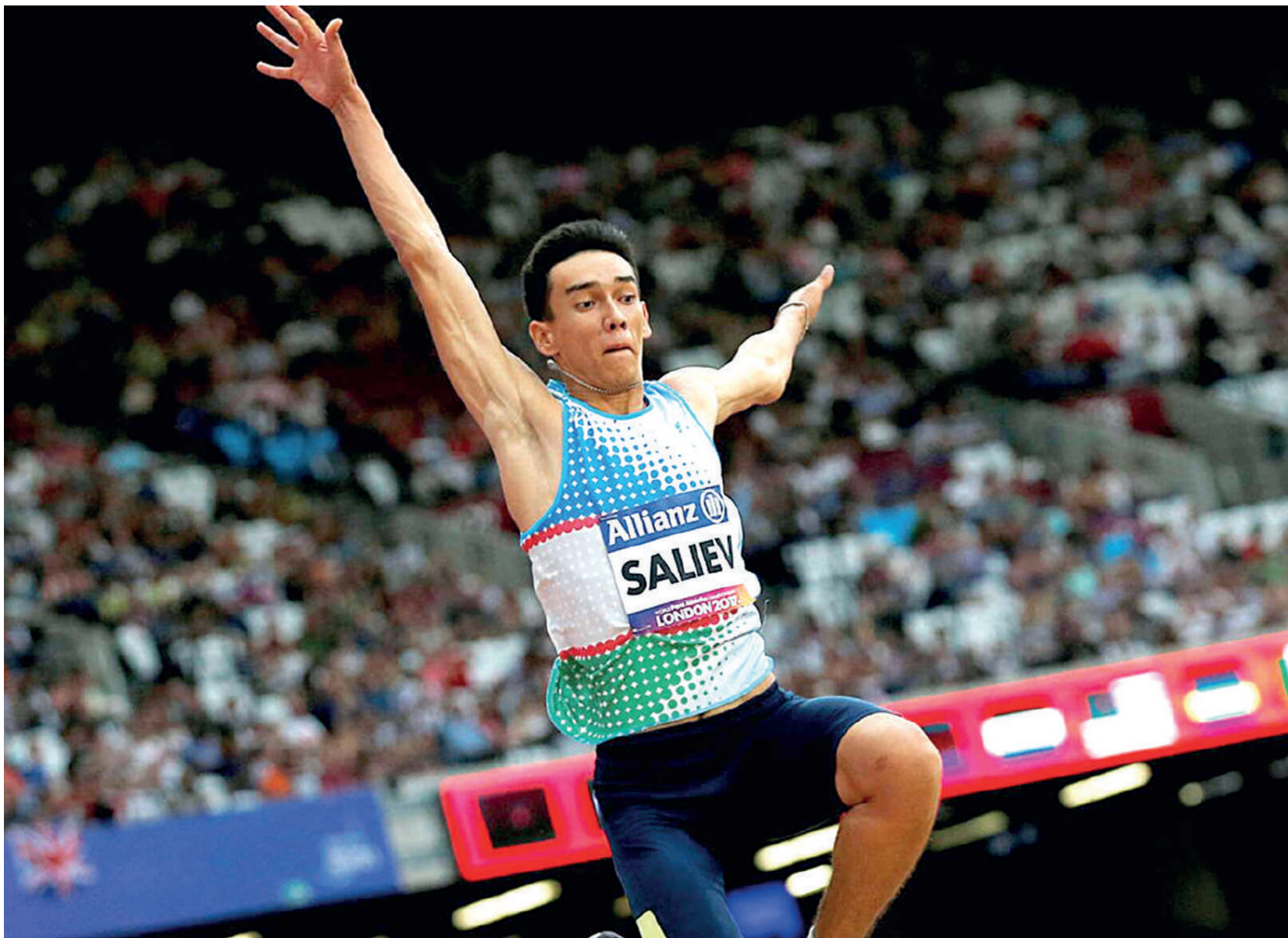
— Мен оддий бир спортчиман, ака, — деди Дониёр камтарлик билан. — Ўзингиздан қолар гап йўқ. Ҳалиги... Расмийлик дегандай... Ўзимча иш тутсам, ҳурматсизлик бўлади. Шунинг учун катталаримизни оғоҳ этиб қўйсангиз, яхши бўларди...

Айрим спортчиларимизнинг ўзбек бўла туриб, ўзбек тилида чайнашиб, русча аралаштириб гапирганларини тадбирлару телевизорда кўп кўрганман. Чунки кўп жойларда ҳалигача улар билан машқлар ҳам, мулоқотлар ҳам рус тилида олиб борилиши сир эмас. Дониёрнинг бу қусурдан холилиги мени жуда қувонтирди. Шу боис дарҳол ишга киришиб, республика олимпия кўмитасига сўх қолдим. Мақсадни эшитган кўмита катталаридан бири тақлимнинг манмуният билан қабул қилди. Ҳатто ёрдам беришга ҳам тайёр эканлигини билдирди. Вақт тизиб бўлгани учун ўша заҳоти Дониёрга кўнгирак қилдим. Афсуски, ундан янгилик эшитолмадим. Ҳафсапалар пир бўлганча яна Олимпия кўмитаси билан болгандим. Гўшаки ҳеч ким кўтармади. Умид билан бош мураббий телефон рақамини тердим. "Хизмат доирасидан ташқарида" деган овоз келди. Яна кўмитага... Кейин бош мураббийга... Бу ҳол неча бор такорланмасин, барибир жавоб бўлмади. Ниҳоят, кечга яқин кўмита телефондан овоз келди: "Ўшитаман!" Назаримда, бу котиба эди. Унга ўзимни таништириб, ниятими айтдим. Қиз менга бошқа бир раҳбарнинг телефон рақамини берди. Асабий ҳолда рақамларни тердим. Мени диққат билан эшитган Абдор Ниёзов мураббийларни ҳам, спортчини ҳам хабардор қилиб қўйишга сўз берди. Аммо бундан жудаям севинганим йўқ. Чунки шаштими сўнган, бир кун йўқотганим учун хаёлимда ёзмамасмикам деган фикр чарх уради. Агар нарийёт раҳбарига ваъда бермаганимда... "Ҳа, майли, бўлар иш бўлди", дедим ўзимга-ўзим. Ёзиш керак! Лекин нима? Одатда, спортчининг таржимаси холи ҳам, ўзининг гапи ҳам қисқа бўлади. Бунинг учун, ўзим спортдан ҳам, спорт соҳасидан ҳам йироқман. Албатта, футболга қизиқишимни ҳисобга олмаганда. Ахир нима кўп, спортнинг тури кўп. Ишқилиб, қаҳрамонимнинг айтганлар гаплари бўлсин-да.

Ана шундай ўйлар билан кеч соат ўнда Дониёр билан гаплашдим. У мени эрталаб соат тўққизда "Пахтакор" стадионига кутадиган бўлди. "Хайрият-э, мўз қўзғалибди-ку", дедим-да, Россия телевидениеси намойиш этактан жохон спортни янгиликларини томоша қила туриб, хаёлимга қалган саволларни қозғога туширдим. Эрталаб уларни яна бир бор кўздан ўтказиб, маъжул бўлмаганларини ўчириб, "Пахтакор" томон йўл олдим.

Кўёш чарақлаб турар, осмон мусаффо, кўм-кўк эди. Стадионнинг бир томонида югурувчилар, бир томонида узунликка сакраётганлар, яна бир томонида кузатувчилар. Мураббийлар хуштаклари чурчилганча-чурчилганча. Ҳамма ўзининг иши билан билди. Кўрдими, бу ерда беқорлик йўқ. Бир четда нималарнидир муҳожама қилаётган тўрт-беш спортчи йигит олдиға бориб, Дониёр СОЛИЕВни сўрадим. Улар машқ майдончаларига кўз югуртириб: "Ана у!" дедилар сакраш учун шиддат билан чопиб келаётган 24-25 ёшлар ҳаммасидан спортчини кўрсатиб. Яқинроқ бориб, бўш скамейкалардан бирига ўтириб, қаҳрамонимнинг ҳаракатларини кўзата бошладим. Англадимки, спортчининг бундай ҳажонлиги, мураккаб ва машаққатли, таъбир жоиз бўлса айтиш мумкинки, туғени ҳолатини сўз билан ифода-лаш қийин. Мен худди ким томоша қилаётганга ўхшардим. Кўзларим Дониёрнинг кўзларида... Кўзларим Дониёрнинг қадам ташлашларида... Кўзларим Дониёрнинг парвозга кўтарилаётган пўлат кушга ўхшаш танасида. Қўллари самолётнинг қанотларига ўхшайди-я! Оёқлари самолётнинг гилдиракларини эслатади. Уларнинг бари ўз вазифасини аъло даражада бажараётгандай. Дониёр парвозга кўтарилиди... Қарсақлар янгради, гулдўрос қарсақлар. Мен ҳам қўшилдим. Олқишладим. Нималарнидир тушунгандай хурсанд бўлдим. Аммо нималарни? Ўзим ҳам билмайман. Дониёр спорт кийимидоғи аёл киши (мураббийси бўлса керак) билан гаплашиб олган, кимнидир қидираётгандек атрафга қаради. Ўрнидан туриб, унинг олдиға бордим. Саломлашиб, мақсадга ўтдим. Дониёр кўтаринки қайфиятга эди. Овозлардан хопирок скамейкалардан бирига ёриб ўтирдик. Назаримда, у менга айтмоқчи бўлган гапларини тартибга солаётганга ўхшарди. Шу боис мени диққат билан тинглади. Масаланинг жиддийлигини англаганимни сезилиб турарди. У менинг саволларимга жавоб беришга тайёр эканлигини кўриб, сўрадим:

- Ўзингизни ҳар кун шундай қийнайсизми?
- Ҳа, ҳар кун, — деди у ортда қолган машқ майдончаси томон қараб.
- Сизни менга паралимпиадачи дейишган эди... — Ўшамаялманми?
- ...
- Унда эшитинг, — деди Дониёр менга бир қараб олиб.



Мен ён дафтаримни очиб, ёзишга шайландим. Дониёр авваллига секин, сўнг тўқилганиб, ора-орада қандайдир сезилар-сезилмас ички бир дард билан ҳикоя қила бошлади:

— 1994 йил Тошкентда ишчи оиласида туғилганман. Отам Нурилла ака заводда, волидам муҳтарам Отажон опа кўзи оқиллар интернатига ишлаб, рўзгор тебратганлар. Мен акам Даврон, опаларим Дилшода ва Дилфузалардан кейин тўртинчи фарзандман. Икки кўзим яхши кўрмаганилиги учун онам ишлайдиган интернатда ўқиганман. Онамнинг айтишларича, беш-олти ёшларимда: "Мана кўрасиз, катта бўлсам озуларимга эришаман. Ўзимнинг уйим, машина бўлади", деб мактанган эканман. Албатта, бу барча болаларга хос бўлган ойдан орзу, эзгу ният. Аммо унинг мағзида мақсад, интилиш, кураш бор. Орзуга эришишга ундайдиган қудратли бир куч бор. Илҳомлантирадиган жўшқин бир туйғу бор. Шу боис ўзимни спортсиз тасаввур қилолмас эдим.

Интернатда ўқиб юрганимда енгил атлетикага астойдил меҳр қўйдим. Айниқса, югурш ва сакрашни жуда яхши кўрдим. Онам бунга мулқалоқ қарши эдилар. Соғлигимга путур етиб қолишдан қўрқардилар. Кўзларимни текшириб кўрган дўхтирлар ҳам онамнинг фикрларини қўллаб-қувватлашган. Мен эса йўлимдан қайтмадим. Билмадим, ўшанда гурурим йўл қўймадими ёки қайсарлик қилмадими, ҳозир ёдимда йўқ. Нима қилган бўлсам ҳам, тўғри қилганман деб ҳисоблайман. Бунга ҳозир ҳам ачинмайман. Аксинча, хурсандман. Чунки, бугун ўша катъийлигининг мевасини кўраётиман.

Ёдимда. 2009 йил эди. Японияда ўтказиладиган мусобақаларда катнашиш учун интернатимиздан бир гуруҳ иқтидорли спортчи-қўқувчиларни танлаб олишди. Рўйхатда мен ҳам бор эдим. Ўн тўрт ёшдаман. Японияга боришимизни эшитиб, югурш ва узунликка сакраш билан астойдил шуғулландим. Имкон бўлдики, стадионга ошиқардим. Ниҳоят Япониянинг пойтахти Токио шаҳрига қадам қўйдим. Шаҳар чиройли ва кўркам экан. Кўп нарсани кўриб хайратландим. Кўп нарсани кўриб қувондим. Осмонлар бинолар, тезорлар поездалар, қават-қават кўприклар у йўллар... Ўшанда бундай мўжизаларни она юртимиз — Ўзбекистонда ҳам кўришни орзу қилганмиз. Мана бугун пойтахтимиз жомоли бу тунлай ўзгарапти. Кўп қаватли энг замонавий бинолар, қават-қават кўприклар, кенг ва раван йўллар, боғлар барпо этилапти. Тез юрар поездларимиз минг-минглаб йўловчиларни ҳаш-паш дегунча манзилларига етказмоқда. Бундан қувонмай бўладими?..

Токиодоги мусобақага қайтадиган бўлсак, тўғриси, уни эслагим келмайди. Чунки бирон-бир натижага эришолмаганман. Тайёрлигимнинг сустлиги ҳам, тажрибасизлигим ҳам яққол кўриниб турган. Галаба бўлмаса, ҳеч нарса татимас экан. Мен бунинг ўшанда юрак-юрагимдан ҳис этганман. Жуда-жуда алам қилган. Тошкентга қайтганимдан сўнг, уялганимдан интернатга боргим келмаган. Сараланган қирқ спортчи-қўқувчилар Токиога бориш битта менга насиб этса-ю, мен худди ўқишга киролмаган абитуриентдек шўппайиб қайтиб келсам! Ростини айтсам, анчагача ўқитувчиларимдан ҳам, дўстларимдан ҳам ўзимни олиб қочиб юрганман. Кўзи кўзимга тушган киши борки, сен ногорининг кўлингдан нима ҳам келарди, деяётгандек бўларди. Аммо буларнинг биронтаси ҳам менинг спортга бўлган қизиқишимни сўндиролмади. Кўриш қобилиятимнинг пастилиги эса спортда нимагадир эришишимга баҳона бўлолмастлигини аллақачон англаб етган, шунинг учун ҳам орқага қайтмасликка қарор қилган эдим.

2012 йил паралимпиячиларнинг Лондонда ўтказиладиган мусобақасига борадиган бўлдим. Ҳаёлимда битта фикр: бу гал ютказмаслигим керак! Олдинги хатолар такорланмаслиги учун ҳар бир машқни мусобақадек ўтказар, қўшимча ишлашдан сира эринмас, ўзимни қийнашни яхши кўрар эдим. Менинг инжиқликларимга кўникиб қолган мураббийим Анна Казакова ҳар бир ҳаракатимни диққат билан кузатар, йўл-йўриқ кўрсатиб, маслаҳатлар беради, айтиш пайтда мени худди ўз ўғлидек асаршини ҳам унутмас эди. Хуллас, ҳамма нарса рисоладагидек боради, мусобақага эса бир ой қолган эди. Кутилмаганда отам оламдан ўтдилар. Бу жудоллик оила-

миз аъзолари қатори мени ҳам қаттиқ қайғуга солди. Ич-ичимдан эзилдим. Ҳеч бир нарса татимай қолди. Оҳ, отажоним-а, отажоним, ногирон ўғлингизнинг азобларини кўп кўрдигингиз-ю, роҳатини қўролмадингиз-а, деб бўлаб-бўлаб йиғлардим. Ўзимни кўярга жой тополмасдим. Ўтирсам ҳам, юрсам ҳам кўз олдимда отам намоён бўлаверар, ўғлим келаяптими-кан, дея йўлимга қараб тургандай туюлаверар эди.

Ўшанда энди ҳаммаси тамом деб ўйладим. Аҳволимни кўрган устоз ва дўстларим мени овуңчи дебми, яна машқ майдонига қайтардилар. Мусобақа кунлари тобора яқинлашиб келар, ҳар бир лаҳза ганимат эди. Бунинг қарангки, ўша кунлари ички дардларимга берилиб, машқлар давомидо оёғимни синдириб қўйганимни пайқабман ҳам. Бунинг устозим Анна Валерьевна сезган, шекилли, Лондонга борганимизда мусобақага қатнашимизга руҳсат бермади. Мен эса ўз сўзимда туриб олдим: "Қатнашаман, нима бўлса ҳам қатнашаман!" Устозим ҳам сўзида туриб олди: "Йўқ, қатнашмайсан!" Кўриб турибман. Устозим нимадандир хавотирда эди. Айтганини қилганим учун мендан хафа бўлса керак деб ўйладим. Бироқ оёғим бир неча кундан буён сим-сим ориётганини билсам-да, ҳеч кимга айтмагандим. Мусобақага қатнашимдан маҳрум бўлман деб қўрқардим. Югурш йўлида турибман. Рухсат берилиши билан ўлжасини тутмоқчи бўлган йўлбарздай олдинга ташландим. Йўқ, бўлмади. Оёғим панд берди. Оғирлик қилди. Мен эса сакрашга интилдим. Сакрадим ҳам. Бироқ кутилган натижа бўлмади. Синган оёқ билан натижа бўлариди? Ана ҳол-са. Яна мағлубият. Ҳўш, уйга бу сафар нима деб кириб бораман? Менинг галаба билан боришимни интиқ кутаётганларга нима дейман? Оёғим синиб қолди дейманми? Ахир бу жуда қўлғили-ку. Бу яна қандай жазо бўлди менга? Гуноҳим нима, худойим? Чекаётган азобларим каммиди?!.. Ич-ичимдан ўр-танаётганимни кўрган устозим дўхтирларимиздан оёқларимни кўриб қўйишни сўрадилар. Устозимнинг тахминлари тўғри бўлиб қикди.

— Бу спорт, — дедилар Анна Валерьевна меҳрибонлик билан. — Катталиқ қилиб бўлмайди. Ўзинг зўр бўлганин билан омадинг келмаса қийин. Кўриб юрибсан, баъзан ўртамеъна спортчининг омади келиб, ҳаммани хайрон қолдиради. Пешонангда боришни кўрасан. Ҳали осмон узилиб тушгани йўқ. Сенинг спортинг энди бошланаяпти. Буниси хаёли ҳовва. Бундан ҳам даҳшатларига доим тайёр туришинг керак. Ҳамма-ҳаммасини сабр-тоқат, меҳнат ва фақат тинимсиз меҳнат билан енгиш мумкин. Спортда шашқолиқ кетмайди. Ҳақиқий спортчи бўлман десанг, узунлик ва ички ҳис-туйғуларининг ҳар қандай ҳолатда ҳам жиловлай билишинг керак. Тажриба ва маҳорат сирларини ўрганишдан эринмаслигинг, машқларни номлаганига бажармаслигинг, мақсадга эришиш учун ҳузур-ҳаловатдан кечшинг, ўзингни қийнашинг, кечагидан бугун, бугунгидан эртанга кўнроқ шуғулланишинг, шунга яраша натижа кўлга қиритишинг — бу спортнинг талаби. Энг муҳими, руҳиятинг ҳаммиса соғлом бўлиши керак. Шунинг унутмагинки, мағлубият фожиа эмас. У сени янада кучлироқ бўлишга, галабага интилишга даъват этиши керак...

Устозимнинг далда ва ўғитлари кўнглимни кўтариб, оригимга малҳам бўлгандай бўлди. Бас, оёғимни даволотиб, яна машқ қиламан. Яна юрсаман. Яна сакрайман. Галаба қозонмагунимча тинчмайман. Ахир мен ўзбекман. Ўзбекнинг фарзандиман. Менинг аждодларим ҳеч қачон сўзидан қайтмаган. Ўзининг эмас, миллатининг, Ватанининг обрўси, шайъ-шавқати учун курашган. Бу менинг ҳам азму қарорим. Курашни давом эттираман. Галабалар эса олдинда... Уларни қўлга қиритмагунча тинчмайман. Югурман, сакрайман... Югураверман, сакрайверман...

Кўзи оқиллар интернатини битирганимдан сўнг, ўқишни Миробод туманидаги саннат касб-хунар коллежидо давом эттирдим. Бўш вақтим асосан стадион ва спорт залларида ўтар, баъзан дарслардан ҳам қилиб кетардим.

Бир кун коллежда беш-олти йигит ҳомилалар муаллимини ўртага олиб, ҳақорат қилиб турганининг устидан чиқиб қолдим.

— Устозни ҳақорат қилишга қандай ҳаддингиз сизди, уялмайсизларми? — дедим уларнинг олдиға

бориб. — Қани, дарров узр сўранглр!

— Сенга нима? — деди биттаси ёқамга чанг солиб. — Егинг келаётган бўлса, едириб қўямиз.

— Қўлингни ол! — дейишни билан биқинимга кучли зарб тушди. Қайрилиб улгурмасидан ҳаммаси оч бўридай ташланди. Барзангидай болалар эди. Мен ўзимни ҳимоя қилиб, четга чиқмоқчи бўлдим. Аммо шу пайт кўзимга қаттиқ бир нарса билан уришди. Йиқилдим. Кейин... Кейин ўзимни касалхонада кўрдим. Узоқ даволандим. Мураббийларим роса елиб-югуршди. Нимаики зарур бўлса, ҳаммасини қилишди. Дўхтирлар кўзимни сақлаб қолиш учун астойдил ҳаракат қилдилар. Бир эмас, саккиз марта операция столига ётдим. Номдор мутахассислар кўзимни ўз ҳолатида сақлаб қолишни бош мақсад қилиб қўйдилар. Узоқ, жуда узоқ чўзилган бу жараён менинг тинка-мадоримни қуритиб юборди. Неки азоб, неки дард бўлса, барини кўрдим, аччиқ-аччиқ йиғладим ҳам. Ҳар бир операция мураккаб ҳисобланар, мен гўёки дузахта кириб чиққандай бўлардим. Саккизнчи операция ҳам муваффақиятли ўтганини эшитганимда, Худога шукр, яна онамни, акам ва опаларимни, устоз ва дўстларимни, табиат ва одамларни, мовий осмонни, қуёшни, ой ва юлдузларни, қадрдон стадионимни икки кўзим билан кўрар эканман, дея роса қувонганман. Афсус... Минг афсуски, бундай бўлмади. Дўхтирлар ўта мураккаб ва ниҳоятда нозик вазифани ундади, кўзимни олдинги ҳолатида сақлаб қолган бўлсалар-да, у бутунлай кўрмайдиган бўлиб қолди. Иккинчи кўзим ҳам мақтағулик эмас. Аммо чеккан дардларим қанчалик оғир бўлмасин, мени спортдан кечийша мажбур қила олмади.

Мен Дониёрдан: "Сизни шу аҳволга солганлар жазоланганими?" деб сўрамадим. Ярасига туз сеппиши истамидим. Эски гапни қўзғашинг нима кераги бор, деб ўйладим. Шу боис унинг фикрини бўлмадим.

— 2013 йил Ўзбекистон терма жамоаси сафида Францияга бордим. Кураш кескин ва шиддатли бўлди. Бу мен учун энг катта иқомоният эди. Рақибларимнинг усул ва услубларини, хатти-ҳаракатларини диққат билан кузатдим. Ютуқ ва камчиликларини тахлил қилдим. Устозларимнинг маслаҳат ва ўғитлари қўлоқларим остида эшитилиб, онгу шуурида акс садо бериб турди. Зиярича хатоликка йўл қўймадик, ҳар қандай вазиятда ҳам ҳаяжонланмасликка, шошмасликка, ўзимни йўқотиб қўймасликка ҳаракат қилдим. Фақат зиммамдаги вазифани кўнглидагидек адо этишни ўйладим. Улдасидан чиқдим, шекилли. Қўмуш медалга соҳиби бўлганлигим фикримнинг далли. Ўша йили Малайзиядан иккинчи кумуш медал билан қайтдим. Ана шундан сўнг спорт менинг қисматимга, ҳаётимнинг мазмунига айланди...

2014 йил Жанубий Кореяга бордик. Мусобақалар бошланган кунлари шивалаб ёғиб ёғиб турар, бу мен учун айти мудоао эди. Негаки, худди ана шундай ҳавода беллашишни кўш қўрардим. Биз яшайдиган меҳмонхонадан стадионга автобусда бир ярим соатлик йўл эди. Манзилга етганимизда спорт рақамини меҳмонхонада қўлиб кетгани ёдимга тушиб, автобусда ёлғиз ўзим орқага қайтдим. Рақамимни олиб кўчага чиққанимда мусобақа бошлангани жуда озо вақт қолган эди. Автобусда борадиган бўлсам, улгурмайман. Тавоқал қилиб, полициячилардан илтмос қилдим. Улар гап нимадалигини тушунмай, мен тушунтиролмади хуноб. Нуқул ўзбекчадеб: "Илтмос, олимпия йўлларни бўлаётган стадионга олиб бориб қўйинглр, мусобақага кечикаялман, жуда кечикаялман, йўл ҳақини тўлайман" деганим-деган. Улар мени мусобақа кийимига кўриб, автобусдан қилиб кетган бўлса керак деб ўйладилар, шекилли, дарҳол машинага ўтқизиб, йўлга тушдилар. Худди "тез ёрдам"дек елган полиция машинаси дабада билан тўғри стадионга кириб борди. Мусобақалар бошланганига санокли дақиқалар қолган, барча жамоалар бу ҳажонли дамни интизорлик билан кўриб турар эдилар. Мен машинадан туша солиб, кўлимни кўксимга қўйганча полициячиларга чин дилдан миннатдорчилик билдирдим-да, Ватанимиз байроғи ҳилпираб турган ўз жамоам томон югурдим.

Мусобақанинг тўртинчини-бешинчи кунни югурши йўлида сираниб йиқилдим. Елкам жиддий ши-

кастлангани учун бир-икки кун касалхонада бўлишимга тўғри келди. Аммо финал мусобақаларида қатнашиш насиб этди. Жамоамиз олтин медални қўлга қиритди. Четда қолмаганимга жуда-жуда хурсанд бўлдим.

Орадан бир йил ўтиб, 2016 йилнинг апрель ойида Тунисда ўтказилган ҳалқаро мусобақада олтин медалга сакраш бўйича 7,12 м натижа билан устун медалга эришдим. Бу менинг биринчи олтин медалим эди. Уни қўлга қиритганимга ишонгим келмай, нуқул медалнинг олд ва орқа томонига қарар, қанчалик уринмай, кўзларим ёшни тиблмас эдим. Бу ҳеч бир шубҳасизки, энг аввало, мени дуо қилиб турган онажонимга, азиз Ватаним ва буюк халқимизга бўлган беқиёс миннатдорчилигим, ҳурмат ва муҳаббатим рамзи эди...

Умр китобимнинг яна бир ўчмас саҳифасини битган ўша улғу кунларни, ўша улғу онларни ҳеч қачон унутмайман. Чунки айнан ана шу чемпионат мени ҳақиқий спортчи сифатида элу юртимга танитди. Янги-янги галабалар уфқларини очди. "Бу ногироннинг қўлидан нима ҳам келарди?" деганлар олдида қаддимни баланд кўтариб, гурур билан юришга ўратди. Шу билан бирга бундай галабалардан эсанкираб қўлмаслиқни ҳар қадамда эслатиб турарди.

2017 йилда Озарбайжон пойтахти Бokuда ўтказилган мусулмон мамлакатлари паралимпиячилари мусобақасида яна 7,12 м узунликка сакраб, иккинчи олтин медалга сазовор бўлдим. Ўшанда онажоним, акам ва опаларимдан борган шовилинч номадаги "Сен фақат бизнинг эмас, бутун Ўзбекистон ишончини оқлади. Олтин медал муборак бўлсин!" деган сўзларни ўқганимда қувончданми, ҳаяжонданми йиғлаб юборганман... Тошкентга қайтганимдан сўнг, яна тинимсиз машқларга шўнгиб кетдим. Ҳадемай мамлакатимиз спортчилари билан бирга Лондонга — жаҳон чемпионатида йўл олдим. Машқда қанча қийин бўлса, жангда шунча осон бўлади деганларидек, бу мусобақада ҳам машаққатли меҳнат ўз мевасини берди. 7 метр 18 см узунликка сакраб, Осиё рекордини янгилашга муваффақ бўлдим ва олтин медал билан тақдирландим. Балки, бу омаддир... Ёки ҳаётимнинг ажралмас бир бўлагига айланган оғриқларим менга очиб берган нурли йўлимикан? Билмайман... Нима бўлганда ҳам бу менинг эмас. Ўзбекистоннинг галабаси. Менинг кўксимдаги олтин медал Ўзбекистон кўксига яқриб тургандай эди.

Оғриқлар мени спортсиз яшай олмасликка ўратди. Оғриқлар мени уларни енгиб яшагга даъват этди. Оғриқлар мени дунёнинг қатор мамлакатларида олиб борди.

...2018 йилда Жакартада ўтказилган жаҳон чемпионати олдинларидан ҳам кучли бўлиш кераклигини кўрсатди. Машқ, машқ ва яна машқ... Таҳлил ва хулоса. Ниҳоят, жаҳоннинг энг кучли паралимпиячи спортчилари билан кураш. Ишқибозлар билан лик тўла стадион. Минг-минглаб ниҳоллар... Ҳаяжонли лаҳзалар... Сукунат... Юракнинг дук-дуки... Сакрашга руҳсат... Уримдан туриб, оёқ изларимга қарадим. Улчашди. 7,22 м. Ёлғиз қилишди. Стадиондаги спорт ишқибозлари оёққа қалқди, олқишладди. Шаҳосупанинг энг юқори поғонасига кўтарилдим. Ўзбекистон мадҳияси янгради. Ўзбекистон байроғини баланд кўтардим. Қалбим гурурга тўлди.

Йўқ, бу ҳали бор гапнинг ҳаммаси эмас. Дониёр Солиев олий маълумотли мутахассис. Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт университетини битирган. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг спорт инструктори. Жами медалларининг сони юздан ортиқ. Уларнинг йигирмадан зиёди нуфузли халқаро мусобақаларга тегишли. Рио-де-Жанейро шаҳрида бўлиб ўтган XV ёзги Паралимпия ўйинларида юқори натижаларга эришгани учун "Жасорат" медали билан тақдирланган. Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси. Йигирма тўрт ёшли йигитнинг ютуғи бўлса, шунчалик бўлар-да ахир.

— Спортчи бўлмаганингизда қайси касбнинг эгаси бўлишингиз мумкин эди? — қизиқиб сўрайман Дониёрдан.

— Кўзи оқиллар мактабидо ўқиганимда, беш йил доира ва ноғора қалиб билан шуғулланганман, — деди у мийғида қилиб. — Мен дарсга кирмай стадионга югурардим. Ўқитувчимиз Тоҳир ака бўлса мени яна синфга қайтариб, сенинг жойинг стадионда эмас, мана бу ерда, дердилар. Афсуски, мендан доирачи чиқмади. Чиқмас ҳам эди. Спортчи бўлмаганимда эса... Йўқ, спортчи бўлмаслигим мумкин эмас эди. Нима бўлганда ҳам спортни танлаган бўлардим.

— Мусобақага қандай ўйлар, қандай мақсадлар билан кириб борасиз?

— Мен майдонга ҳеч қачон галаба қозонишни мақсад қилиб кирмайман. Чунки бу спорт. Спортда олдиндан галаба бериб бўлмайди. Шу боис "Албатта, галаба билан қайтаман!" деган гап шу пайтгача оғзимдан чиққани йўқ, лекин умидни, ниятни яхши қилиб, мусобақага қираман.

— Қандай тоифадаги одамларни ёқтирмайсиз?

— Мақтанчоқларни, нопок йўллар билан эришган бойлиги ортидан гердайдиганларни, одамларнинг устидан куладиганларни, ўзини савоб ишдан тортадиганларни, мансабпараст ва порахўрларни...

— Уларни ҳаётингизда, фаолиятингизда учратганмисиз?

— Учратмасам, нафратланмасам, гапирардим-ми?

— Кимни энг яқин дўст деб биласиз?

— Онамни, мунис ва меҳрибон онажонимни.

— Машаққатлар ичида қовурилиб, оғриқлар ичида тўлғониб яшани яхши кўраман дейишингизнинг боиси нимада?

— Ҳеч бир нарсасига осонгина эришиб бўлмаслигини сиз ҳам яхши биласиз. Қийинчиликлар дарадларини енгиб етиштирган мевангиз ҳалол ва ширин бўлади. Менинг фалсафам шундай. Агар бошқа саволингиз бўлмаса, машқ майдонига боришимга руҳсат берсангиз.

— Вақтингизни олганим учун узр. Жаҳон мусобақаларида голиб бўлиб, Ватанимиз байроғини ҳаммиса баланд кўтаришингизда омад ёр бўлсин!

— Раҳмат!

Нуриддин ОЧИЛОВ.

ФАХРИЙ ЖУРНАЛИСТЛАРГА БАЙРАМ СОВҒАСИ

1-6

Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси Тошкент вилояти бўлими томонидан оммавий ахборот воситаларида узок йиллар самарали меҳнат қилган фахрий журналистларнинг ҳолидан хабар олиш ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга доимий эътибор қаратиб келинади.



Рамазон ҳайити байрами арафасида ҳам эзгу анъанага мувофиқ бир гуруҳ фахрий журналистларга совғалар топширилди. Байрам совғасини, Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг янгиланган намунадаги аъзолик гувоҳномасини олган Малика Хўжаева бундан жуда мамнун бўлди. "Машъал" газетасига бош муҳаррирлик қилган даврида рўй берган қизиқarli воқеаларни хотирлади.

Устоз журналистлардан Муҳаммадjon Отақуллов, Исматилла Неъматуллаев кўрсатилган эътибор учун миннатдорлик билдирди.

Рамазон ҳайити айёми муносабати билан бундай эзгу ишлар давом эттирилмоқда.

“ЖЕТКИНШЕК” ТАНЛОВ ЎТКАЗДИ

“Жеткиншек” газетаси тахририяти жамоаси 2023 йилда Қорақалпоғистон Республикаси Жўрjорги Кенгеси ҳузуридаги Нодаалат номижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди томонидан эълон қилинган танловда “Навқирон авлод — келажакимиз пойдевори” номли лойиҳаси билан қатнашиб, ғолиб бўлганди.



Яқинда “Жеткиншек” газетаси тахририятида ушбу лойиҳа доирасида умумий урта таълим мактаблари ўқувчилари ўртасида ўтказилган танлов ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Танловда ўқувчилар расм ва мақолалари билан иштирок этиб, ўз ижод намуналарида миллий урф-одатлар, халқ ўйинлари ва бугунги кунда тенгдошлари спорт, таълим, маданият ва бошқа йўналишларда эришган ютуқларни кўрсатиб беришди.

Тақдирлаш маросимида ота-оналар, устозлар ва танлов ғолиби деб топилган ўқувчилар қатнашди. Тадбирда “Жеткиншек” газетаси бош муҳаррири З.Исакова “Навқирон авлод — келажакимиз пойдевори” лойиҳасининг аҳамияти ва танловнинг мазмун-моҳияти ҳақида сўз юритди.

Тантанали тадбир якунида танлов ғолиби бўлган ўқувчиларга тахририят томонидан тайёрланган диплом ва эсдалар совғалари топширилди, устозларга лойиҳа доирасида чоп этилган “Медиа саъуатлилик тийкарлари” (“Медиа саводхонлик асослари”) китоби туҳфа қилинди.

“МАҲОРАТ МАКТАБИ” ТИНГЛОВЧИЛАРИ “ИҚБОЛ” ГАЗЕТАСИ ТАХРИРИЯТИДА

Бугунги кунда журналистика соҳасига қириб келаётган ёшларнинг ақсарияти асосан интернет нашрлари ёки радио, телевидениеда фаолият олиб боришни истайди. Бироқ оммавий ахборот воситалари орасида энг мураккаби, шу билан бирга журналистнинг қаламини чарқлайдигани босма нашрлар ҳисобланади.



Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси Андижон вилояти бўлими қошида фаолият олиб бораётган “Маҳорат мактаби” устозлари томонидан яхши бир анъана йўлга қўйилган. Бу анъанага кўра, тингловчилар вилоятдаги нуфузли газеталар тахририятига бориб, нашр ижодий жамоасининг фаолиятини ўрганади.

Навбатдаги манзил “Иқбол” газетаси тахририяти бўлди. “Маҳорат мактаби” тингловчилари дастлаб дизайнер Зухриддин Умрзоқов кўмағида газетани саҳифалаш жараёнлари билан танишди.

Шундан сўнг бош муҳаррир Фахриддин Ибайдуллаев ёш журналистлар билан учрашди, газета тарихи ва бугунги кундаги фаолияти ҳақида гапириб берди. — Газета тахририятида ишлаш ва босма нашр учун мақола тайёрлаш мураккаб экан. Аммо мана шундай бошқичалардан ўтмай туриб, биз ўзимизни ҳақиқий журналист деб айти олмаيمиз, — деди Нафисахон Халимова. — Машғулотлар давомида газетачилик хусусида устозлардан кўп маълумотлар олганмиз. Бироқ “Иқбол” газетасига келиб, бу ердаги жараёнларни кўрганимиздан кейин ҳақиқий ижод қандай бўлишини чуқурроқ англаб етдик. Мен кучли журналист бўлиш учун, биринчи навбатда, газетабоп мақолалар ёзишни ўз олдимга мақсад қилиб қўйдим.

Учрашув якунида тахририят бош муҳаррири Ф.Ибайдуллаев “Инсон қадрли улуғланган юрт” номли мақола, очерк ва эсселардан иборат китоб ҳамда “Иқбол” газетасининг бир неча сонларини ёш журналистларга тақдим этди.

Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси
Ахборот хизмати.

ОРАМИЗДАГИ ОДАМЛАР

Меҳр — бу инсоннинг энг юксак туйғуларидан бири бўлиб, унинг замирида раҳм-шафқат, мурувват, инсонийлик, одамийлик каби фазилатлар ётади ва уларнинг барчаси шу биргина сеҳрли сўзда мужассам. Ёнимиздаги инсонга баҳо беришда, энг аввало, унинг муомаласига, одамлар билан муносабатига эътибор қаратамиз. Биз бежиз ёнимиздаги одамлар ҳақида сўз очмадик. Баъзан улар билан йиллаб ёнма-ён яшаб, ишлаб, фезъл-атвориға, фазилатларига эътибор бермаймиз.

“Янги Сирдарё” ва “Новая Сырдарья” газеталари компьютерчи-дизайнери Елена Кулышина билан тахририятда кўп йиллардан бери бирга ишлаймиз. У жуда камтар, самимий, оқибатли, ҳамisha жамоадагиларга эътиборли, меҳрибон, ширинсўз аёл. Бошқа миллат вакиласи бўлишига қарамай, худди ўзбек аёлидек оиласига садоқатли, меҳрибон.

Шу уринда жамоадошимнинг бир нечта фазилатлари ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Ҳозирги кунда у нафақат тахририятда, балки вилоятдаги энг тажрибали ва маҳоратли компьютерчи-саҳифаловчилардан бири саналади. Шунинг алоҳида қайд этиш керакки, Елена жуда масъулиятли, гарчи русийзабон бўлса-да, газета саҳифаларида хато ўтмаслиги учун бошқалар билан бирдек жон куйдиради. Боз устига, кейинги йилларда газетани ўзига хос янгича дизайн асосида саҳифалашга, айниқса, миллий қадриятларимизнинг турли қирраларини акс эттиришга, чоп этилаётган мақолаларнинг мазмун-моҳиятига, аҳамиятига қараб безатишга алоҳида эътиборини қаратмоқда. Энг қизиғи, баъзида тажрибали муҳбир-навбатчинингнинг нигоҳидан четда қолган хато ва камчиликларини ҳам топиб, бизни хайратга солади. Бир сўз билан айтганда, чин маънода ўз ишининг устаси.

Энди мақолаимиз қаҳрамонининг оилавий ҳаёти билан боғлиқ муҳим воқеаларга ўтамиз. Юқорида таъкидлаганимдек, Елена жуда оқибатли, меҳрибон, оилапарвар, болажон аёл, айниқса, яқинлари, жумладан, турмуш ўртоғига қариндош бўлган одамларнинг хурматини жойига қўяди. У яхши оила бекаси, уч нафар ўғилнинг онаси.

МЕҲР-ОҚИБАТ ДЕГАНИ ШУНДАЙ БЎЛАДИ-ДА!



Турмуш ўртоғи Андрей билан чорак асрдан кўпроқ вақтдан бери бахтли яшаб келаяпти. Ўғиллари одобли, меҳнатсевар, билимли. Каттаси Роман — талаба, Гулдўда ўқийди. Қолганлари мактаб ўқувчилари. Онаси Валентина Васильевна нуфузли ташкилотда кўп йиллар ишлаб, пенсияга чиққан, ҳозир набираларига бош-қош. Андрейнинг онаси Ольга Александровна Кулышина кўп йиллар Ўзбекистонда яшаб, бундан бир неча йил аввал Россия Федерациясининг Ростов-Дон шаҳридаги Первомайский қишлоғига катта ўғли Александр билан кўчиб кетган эди. Александр оила кўрди, ҳозир у Москвада яшайди. 84 ёшли она эса ёлғиз ўзи қолди. Кейинги пайтда онахоннинг соғлиғида муаммолар пайдо бўлди, кўзлари кўрмай қолди. Кекса онасининг саломатлиги ёмонлашган, ёлғизлиги Андрейга тинчлик бермай қўйди. У умр йўлдоши билан маслаҳатлашиб, онасини Ўзбекистонга — Гулистон шаҳрига олиб келиб, даволатишга қарор қилди. Жорий йил февраль ойида Андрей онасининг ёнига кетди (у бир йўлга қайтиш учун ҳам самолётга чипта олди). Бир неча

кундан сўнг Еленанин тўнғичи Роман ҳам ўқишдан бир неча кунга руҳсат олиб, Россияга — бувисини олиб келиш учун жўнади. Уша кунлари Елена қайнонасининг келишига катта тайёргарлик кўрди. Ўзининг хонадонидан онахонга қўлай шарт-шароит яратиш мушкуллиги боис, эри билан келишган ҳолда яқин жойдан вақтинча 2 хонали уйни ижарага олиб, меҳмон учун барча қўлайликларни яратишга ҳаракат қилди. Уйнинг кам-кўстини тўғрилади, зарур нарсаларни харид қилди. Ниҳоят, 20 февраль кунини Елена қайнонаси, эри ва ўғлини кутиб олди. Уша кунини хонадонда тўкин дастурхон безатилиб, онахоннинг шарафига ўзбекча палов дамланди. Анчадан бери оила даврасида ўтирмаган онахон бундан жуда қувонди. Қайнона-она бу эътибор, гамхўрлик учун ўғли, келини ва набираларидан беҳад миннатдор эди. Қайнонаси тиббий кўриқдан ўтгунча келин тиним билмади, тегишли таҳлилларни топширишга ҳам ўзи бирга борди. Ниҳоят, кўкламининг илк кунларида шаҳардаги малакали кўз шифокори жарроҳлик амалиёти ўтказди. Мураккаб операция муваффақиятли

ўтди. Уша кунини Елена “ёнида ўғли бор-ку, мен ишдаги одамман”, демасдан, операция тугамагунча шифохонадан кетмади. Эртаси кунини ишга келган Елена қайнонасининг кўра бошлагани ҳақида хурсанд бўлиб гапирди. У хар кунини онахоннинг ҳолидан хабар олиб турди, тансиқ таомлар пишириб, озига тутди ва эвазига ундан раҳматлар эътишти. Уша кунлари ва ҳозир ҳам Елена бир марта ҳам “беморга қараб, қийналяпман, ташвишлар жонимга теғди”, дегани йўқ.

Мана, ниҳоят, Ольга Александровнанин бир кўзи бу ёруғ оламни кўришга муяссар бўлди. Еленанин айтишича, онахоннинг иккинчи кўзини 6 ойдан сўнг операция қилишаркан. Тўғрисиини айтиш керак, ҳатто ўзбек келинларининг ҳаммаси ҳам қайнонаси ҳақида бунчалик қайғуриб, меҳр кўрсатмайди. Қанақа “аҳил” қайнона-келинлар борлигини “Ойнаи жаҳон”да намоиш этилаётган телесериаллардан ҳам кўриб турибмиз. Лекин барибир, Еленанин қайнонасига бу қадар эътиборли, меҳрибон ва гамхўр бўлишининг сабаби назаримизда, унинг юртимизда, ўзбекона муҳитда улғайгани, оилга бўлган хурмати, меҳр-оқибатни қалбига сингдиргани бўлса керак. Аммо минг афсуски, ватанимизда тугилиб-ўсиб, бутун умр шу ерда яшаб ҳам миллий анъаналаримиз, урф-одатларимиз туғул бир ониз ўзбекчани билмайдиган, тушунмайдиган баъзи юртдошларимизга ўзбекона келинлик қулайлигини намоён этаётган Елена Фазилатини иборат қилиб кўрсатса арзийди.

Холда ПАРДАБОВА,
Сирдарё вилояти.

Суратда: Елена қайнонаси Ольга Александровна ва турмуш ўртоғи Андрей билан.

ХАЛҚАРО НАШРЛАРДА

ОЗАРБАЙЖОНГА КЎНГИЛ КЎЗИ БИЛАН ҚАРАГАН ОЛИМ



Озарбайжоннинг нуфузли адабий нашрларидан бири “525-чи газет”да филология фанлари доктори, профессор, “Дўстлик” ордени соҳибаси Олмос Улвининг адабиётшунос олим, профессор Адҳамбек Алимбеков ҳақидаги “Озарбайжонга кўн-гил кўзи билан қараган олим” сарлавҳали мақо-ласи чоп этилди. Ўзбек адабиёти ҳақида кўплаб адабий тадқиқотлар муаллифи Олмос хонимнинг мақоласини айрим қисқартишлар билан эътибо-рингизга ҳавола этаймиз.



Олмос УЛВИН,
филология фанлари доктори, профессор,
“Дўстлик” ордени соҳиб

2013 йили Озарбайжон Фанлар академияси муҳбир аъзоси, профессор Нушоба Арасли билан бирга Алишер Навоий хотирасига бағишланган халқаро илмий анжуманга тақлиф этилди. Бизни Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг халқаро алоқалар ва бадий таржима бўлими бошлиғи, профессор Адҳамбек Алимбеков кутиб олди ва Тошкент яқинидаги “Дўрмон” ижод уйига олиб борди. Хушҳаво боғдаги шоир ва олимлар маконининг фусункор муҳити, турли-туман серҳосил дараклар, анвойи гуллар ва бу гўзалликдан жўшган қушларнинг “чаҳ-чаҳ”и бизни сеҳрлаб қўйди. Нушоба хоним сўлим табиат қўйнида яратилган боғдан хайратда қолганини яширмади: “Бундай гўшада яшаб туриб ижод қилмаслик, ёзмасликнинг ўзи гуноҳ”. Классик аънаанага кўра, боғнинг тўрт томонидан тиниқ сувли ариқлар оқар, бу эса ўзгача заъф бағишларди.

Биз бу гўзал масканд атиги бир кун бўлди, эртасига илмий анжуманда иштирок этиш учун Тошкентга келдик. Сафаримиз давомида бизга чексиз меҳмондўстлики намоён қилган бу инсон ўз самимияти, олижаноблиги билан хотирамизда чуқур из қолдирди.

Сўхбат давомида Адҳамбек Алимбеков Озарбайжонни қардошлиқ муҳаббати билан шевишини, бу ўлка ўзининг тарихи ва жўрофияси билан кўнглидан жой олган туркий Ватан эканини эътироф этди. Кейинчалик у Озарбайжонга бир неча бор келди. Тўғри, бизнинг кўлимиздан у қилган ишларнинг юздан бири ҳам келмаган бўлса-да, биргаликда қатнашган китоб тақдимотлари ва анжуманларда унга ўз хурмат-эҳтиромимизни кўрсатишга ҳаракат қилардик.

Бу йил илм-маърифат соҳиб бўлган профессорнинг 70 йиллиги нишонланади. Ушбу қисқа тавсиф орқали у билан яхшироқ танишасиз, деган умиддаман.

Адҳамбек Алимбеков 1954 йил 11 апрелда Чимкент вилояти, Бугун туманининг “Қўштегирмон” қишлоғида таваллуд топган. 1971 йили Ҳамза но-

мидаги 30-ўрта мактабни олтин медал билан тугатиб, Тошкент Давлат университетининг филология факультетига ўқишга кирган. 1976 йилда университетни имтиҳонли диплом билан битириб, аспирантурада тахсилни давом эттирган. 1982 йилда номзодлик диссертациясини ҳимоя қилган ва филология фанлари номзоди илмий даража-



сини олган. Аспирантурани тугатган, универси-тетда ўзбек ва жаҳон адабиётидан дарс берган. Кўплаб мақола ва дарслиқлар, монографиялар, адабий рисоалар муаллифи Адҳамбек Алимбеков 1996 йилда доцент, 2022 йилда профессор ил-мий унвонига сазовор бўлган.

Адҳамбек Алимбеков 1976 йилдан бери ада-бий жараёнда фаол иштирок этиб келмоқда. У те-левидение ва радиода адабий, маданий-маъна-вий мавзудаги дастурлар олиб борган олимлардан бири. Ўзбек адабиёти ва жаҳон адабиётининг қиё-сий таҳлили, адабий алоқалар, замонавий ёзувчи ва шоирлар ижодида бағишланган ўнлаб илмий мақо-лалар муаллифидир. Халқаро илмий анжуманларда ўзбек адабиётининг бугунги даврдаги тараққиёти, Ўзбекистонда жаҳон адабиётини ўрганиш бўйича

қизиқarli маърузалари билан иштирок этган. Ху-сусан, Алишер Навоий иходини Шарқ мамлакатла-рида ўрганишга бағишланган мақолалари олимлар томонидан эътироф этилган.

Унинг “Юлдузинг беш қирраси”, “Латиф ше-ррият”, “Турк адабиёти”, “Сўз чамани ичра наво кўр-ғузиб” номли илмий монографиялари, Озарбай-жон ва қозоқ адабиётлари ҳақидаги “Қардош тур-кий халқлар адабиёти” тўпламлари, турк адабиётига бағишланган ўқув кўлланмалари, “Ишқ асири бўлган жон”, “Билиб айтилган сўз”, “Эзгуликка эш кўнгли”, “Чингиз Айтматов — дилдошимиз” сингари рисо-лалари илмий доираларда мутахассисларнинг диққа-тини жалб этди. Адҳамбек Алимбековнинг мақола-лари озарбайжон, турк, қозоқ, қорақалпоқ, инглиз, рус, араб, панжоб тилларида эълон қилинган. Ба-дий ижод билан ҳам хиддий шуғулланган Адҳам-бек Алимбековнинг “Янроқ ҳикоялари” тўплами 2017 йили нашр этилган.

У ўзбек адабиёти намуналарини хорижий тил-ларга таржима қилишда фаол иштирок этмоқда. Ко-рейс тилида “XX аср ўзбек шеърини намуналари”, “XX аср ўзбек ҳикоялари”, “Зулфия шеърини”, ин-глиз тилида “Қалбим сизга интизор”, рус тилида “Кўнглим дарёси” номли ўзбек насири ва шеърини антологиялари тузувчиси ва тарғиботчиси.

Кейинги йилларда у Шарқ таржимашунослиги та-риҳига, ўзбек таржимонлари, умуман, таржимашу-носликка оид китоблар (масалан, “Шарқ халқлари адабиётидан таржималар”, “Таржима масалалари”) тузувчиси ва тақризчиси сифатида ҳам танилди.

Ҳозирги кунда профессор Адҳамбек Алимбеков Тошкент давлат шарқшунослик университетидан тар-жимонларнинг янги авлодини тайёрлашга ўз ҳисса-сини қўшмоқда.

Озарбайжонга қалб билан боғланган маърифатпар-вар олим ва педагог, қадрдон биродаримиз Адҳам-бек Алимбековни қўтлуғ ёши билан самимий мубо-ракбод этиб, унга ижодий зафарлар тилаймиз.

Озарбайжон тилидан Шахло ҚОСИМОВА
таржимаси.

УЛУҒ СИЙМОЛАР

АМИР ТЕМУР СИЙЛАГАН АЛЛОМА

Етук давлат арбоби, саркарда, илм-фан ҳомийси Амир Темури (1336-1405) ўзининг "Темури тузуқлари" асариди давлат бошқарувиға оид тамойиллар ҳақида баён қилар экан, ишғол этилган янги ҳудудлар аҳолисиға қилинадиган муомала ҳақида сўзлай туриб: "Сайидлар, уламо, машойих, фузало, акобир ва улуғларни азиз тутсинлар", "Менга бўйсунган мамлакатларнинг сайидлари, олимлари, шайхлари, фозил кишилари, дарвишлари, зоҳидларини суюрғол, вазиға ва ойлик билан сийласинлар. Фақиру мискин, ногиронларға нафақа тайин қилсинлар. Мударрислар ва шайхларға кундалик маошлар белгиласинлар", деб таъкидлайди.

Ҳақиқатда, тарихий манбалар Амир Темурининг диний арбоблар, хусусан, Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг авлодларини ниҳоятда эъзозлаганини тасдиқлайди.

"Тузуқлар"да келган маълумотларға кўра, Амир Темури Али ибн Абу Толиб, Салмон Форсий, Хусайн ибн Али каби машҳур саҳобалар ва бошқа олимларнинг мангу кўним толган жойларини обод қилишға қаратилган кўрсатмалар берган.

Ҳижрий 789, милодий 1387 йилда Амир Темури Шерозни ишғол этади ва анъанаға кўра, у ердаги дин кишиларининг ҳурматиға ўз ўрниға қўяди. Ана шундай олимлар қаторида Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг шажрасиға 13 авлод воситасида туташган Муҳаммад ибн Зайдининг насабидан бўлган Сайид Шариф Журжоний (1340-1413) ҳам бор эди. Амир Темури Журжонийнинг юксак илмға эгаллиги ҳамда Пайғамбар авлодидан эканидан хабар тоилган, унға алоҳида ҳурмат кўрсатади. Ҳатто унинг уйдан паноҳ тоилганларға ҳам омонлик берди. Амир Темури Журжоний билан кўришган, уни Самарқандға тақлиф этди. Журжоний тақлифни қабул қилиб, Самарқандға йўл олди. Олим Самарқандда ўн саккиз йил бош мударрис сифатида фаолият олиб борди ва ўз қаламиға мансуб асарларининг аксарини юртимизда кечган фаолияти давомида таълиф этди.

Самарқандда яшаш давомида Сайид Шариф Журжоний бир қатор олимлар, хусусан, аллома Тафтазоний (вафоти — 794/1392) билан бир қанча илмий баҳс ва мунозаралар олиб борди. Ушбу мунозараларнинг аксариди бутун оламға тарқалди. Ҳатто мазкур илмий мунозараларға доир алоҳида рисоалар ҳам битилди. Мунозараларда устун келган Журжонийнинг шуҳрати олимлар орасида танилиши билан бирга, Амир Темури наздида ҳам унинг эътибори янада юксалди. Натияжада Амир Темури уни Мовароуннаҳрдаги биринчи рақамли олим мавқеиға чиқарди.

Бир гал Саъуддин Тафтазоний ва Сайид Шариф Журжоний ўртасидаги машҳур баҳс-мунозаралар пайтида Соҳибқирон Амир Темури Журжонийға бўлган юксак ҳурмати



тини изҳор этиб, шундай деган экан: "Баҳсларда ва илмларда Тафтазоний ҳазратлари устун бўлиши мумкин, бироқ Журжоний ҳазратлари сайидлиги учун ҳам бугун голибдир".

1405 йилда Амир Темури вафот этганидан сўнг мамлакатда юзаға келган парокандалик сабаб Сайид Шариф Журжоний Шерозға қайтди ва 1413 йил вафот этганиға қадар ушбу шаҳарда ўз илмий фаолиятини давом эттирди.

Сайид Шариф Журжоний ўзидан сўнг улкан илмий мерос қолдирган кам сонли олимлардан саналади. У диний ва дунёвий илмларға оид бир қанча асарлар таълиф этди. Мазкур илмлар аввалида калом илми, араб тили, фалсафа, мантиқ, астрономия, математика, тарих, фикҳ, ҳадис, тафсир, тасаввуф кабиларни санаб ўтиш мумкин.

Манбаларнинг қайд этилишича, Журжоний ўта закиқ, ҳар бир масаланинг дақиқ жойларини ўрганувчи, фасоҳат ва балоғат соҳиб, мунозара юриштишда моҳир, муҳаққиқ уламолардан ҳисобланган. Унинг араб тили, мерос ва калом илмиға оид асарлари бир неча авлод алмашса ҳам таълим масканларида асосий манба сифатида ўқитилмоқда. Журжоний ақида, фикҳ, тафсир, калом, тасаввуф, ҳа-

дис, мантиқ, фалсафа, астрономия, геометрия каби диний ва дунёвий илмларға бағишланган юзаға яқин асар ёзган.

Амир Темури ҳукмронлик йилларида юртимизда эъзоз тоилган Сайид Шариф Журжоний каби бир неча олимларни санаб ўтиш мумкин. Бу эса миллатимиз қадимдан илм-фан ва маданиятға ошно бўлгани, дин арбоблари ҳамда олим уламоларға нисбатан юксак ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш руҳида тарбия тоилб келаётгани яна бир бор исботлайди.

Достон МУСТАҒОЕВ,
Имом Мотуридий халқаро илмий-тадқиқот маркази етакчи илмий ходими.

¹http://www.temurtuzuklari.uz/uz/clause/58

²Алоуддин Али ал-Хиннавий. Табақоти Ҳанафий.

Сулаймония кутубхонаси, Хусни Пошо бўлим, р. 844, с. 22; Абдулҳай Лакнавий. Ал-Фавайд-л-Баҳийя, 128 бет. Байрут, тарихсиз; Ташкўбирзода. Аш-Шақонк ан-Нўмония, 29 бет, - Байрут: 1975.

³Мўъжам ат-Таърифот. Дор ал-Фазила, 2004. - Б. 234.

ХОРИЖ

РОССИЯ ҲУКУМАТИ ИСТЕЪФОГА ЧИҚАДИ

Россияда қайта сайланган президент Владимир Путин инаугурациясидан кейин ҳукумат истеъфого чиқади ва мамлакатда янги ҳукумат вакиллари тайинлаш жараёни бошланади. Бу ҳақда Россия матбуоти хабар бермоқда.

Маълум қилинишича, ҳукумат 2020 йил 1 июлда бўлиб ўтган Бутунроссия овоз бериш жараёнида маъқулланган Россия Конституцияси киритилган тузатиш билан белгиланган янги қоидалар бўйича биринчи марта тўлиқ шакллантирилади.

Қонунға кўра, Россия Федерацияси президенти инаугурациядан кейин икки ҳафта ичида Россия Федерацияси ҳукумати раисининг номзоди бўйича депутатлар кўриб чиқиши учун тақлиф қиритади. Шу кундан бошлаб бир ҳафта ичида депутатлар президент тақлиф қилган номзодни кўриб чиқадилар. Агар Давлат Думаси уни тасдиқласа, президент бош вазир лавозимига номзодни тайинлайди.

Қонунға кўра, давлат раҳбарининг қасамёд қилиш маросими шу йил 7 май куни бўлиб ўтиши керак, қасамёд қабул қилиш куни эса Вазирлар Маҳкамаси Россиянинг янги сайланган президенти олдиди ваколатларини бажариши тўхтатади. Демак, Россия ҳукумати 7 май куни истеъфого чиқиши кутилмоқда.



ВЕНГРИЯДА НАМОЙИШЛАР

Будапештда "Янги ва демократик Венгрияни қурамиз", шiori остида минглаб одамларнинг ҳукуматға қарши намоиши бўлиб ўтди. Бу ҳақда "ТАСС" маълум қилди.

Қайд этилишича, митинг иштирокчилари шаҳарнинг марказий кўчалари бўйлаб юрган, сўнгра миллий парламент биноси ёнидаги "Lajos Kossuth" майдонида тулпанишган. Намойишда бир неча ўн минглаб одамлар, асосан, 25 ёшдан 55 ёшгача бўлган ўрта синф вакиллари қатнашган.

"Одамлар нафақат парламент олдиди улкан майдонни, балки яқин атрофдаги кўчаларни ҳам тўлдирди. Митингда маърузачиларни ҳамма кўришини таъминлаш учун "Lajos Kossuth" майдонининг периметри бўйлаб катта экранлар ўрнатилди", дейилади хабарда.

Полиция отрядлари тартибни сақлаган ва тинч намоийшларға шахар ҳокимияти ҳам рухсат берган. Намойишлар ҳукумати тизимли коррупцияда очик айбланган собиқ юқори мартабали амалдор Петер Мадьярнинг қачирғи ордидан бошланган. Намойишчилар Венгрия Бош вазир Виктор Орбан ва Бош прокурор Петер Полтнинг истеъфосини талаб қилиб, мамлакатдаги коррупцияни тергов қилишни сўраган.

Интернет маълумотлари асосида Ислам ЭҒАМБЕРДИЕВ тайёрлади.



МОЛИЯ МУАССАСАЛАРИДА

Biznesni Rivojlantirish Banki

Хабарингиз бор, шу кунларда давлат ташкилотлари ва молия муассасалари томонидан 2023 йилда амалға оширилган ишлар бўйича сарҳисоб тадбирлари ўтказилмоқда. Ана шундай тадбирларнинг навбатдагиси "Бизнесни ривожлантириш банки" АТБ томонидан ташкил этилди.

Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги мажлислар залида ўтказилган матбуот анжуманида банк Бошқаруви раҳбарияти, таркибий тузилмалар масъул ходимлари, жамоатчилик ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди. Унда "Бизнесни ривожлантириш банки" АТБнинг 2023 йилдаги фаолияти юқунлари бўйича маълумотлар берилди.

Тадбирда қайд этилдики, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 4 сентябрда "Ўзбекистон Республикаси Президентининг тадбиркорлар билан 2023 йил 18 августдаги очик мулоқотида белгиланган вазифаларни амалға ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори қабул қилинган. Шу орқали юртимизда оилавий тадбиркорлик дастурлари доирасида ўз фаолиятини йўлга қўйган тадбиркорлик субъектлари лойиҳаларини кенгайтириш ва янги кичик бизнес лойиҳаларини ишға тушириш бўйича муҳим қадамлар ташланган.

Бу борадаги息лохотлар изчиллигини таъминлаш мақсадида, мазкур қарор билан "Қишлоқ қурилиш банк" акциядорлик тижорат банки негизида "Бизнесни ривожлантириш банки" акциядорлик тижорат банки ташкил этилган. Унинг фаолият йўналиши кичик бизнес субъектларининг лойиҳаларини молиялаштириш ва уларға комплекс хизматлар кўрсатишға мўлжалланган.

— Банк ҳузурида халқаро молия институтларининг маблағлари ва хусусий инвестицияларни жалб қилиш орқали истиқболли кичик бизнес лойиҳаларини амалға оширадиган "Кичик бизнесни ривожлантириш жамғармаси" ташкил этилди. Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида кичик тадбиркорлик субъектларига бизнес лойиҳаларини ишлаб чиқиш, молиялаштириш ва ишға туширишға кўмаклашиш, уларға консалтинг хизматларини кўрсатишға масъул бўлган 14 та "Кичик бизнесға кўмаклашиш марказлари" фаолияти йўлга қўйилди, — деди "Бизнесни ривожлантириш банки" АТБ матбуот котиби Шуҳрат Ориповнинг мазкур қарорлар ижроси доирасида амалға оширилган чора-тадбирлар



САРҲИСОБ

вожлантириш банки" АТБ Бошқаруви раиси ўринбосари Ойбек Воҳидов.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 14 сентябрдаги "Кичик бизнесни ривожлантириш молиявий ва институционал қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги, 2023 йилнинг 15 ноябрдаги "Аҳолини кичик ва ўрта бизнесға кенг жалб қилишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорларига мувофиқ, кичик ва ўрта бизнесни молиявий қўллаб-қувватлаш ва аҳолида тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш бўйича яқин тизим жорий этилгани ҳам эътирофға сазовор.

ҳақида ахбороти тингланди.

Хусусан, банк томонидан янгича тизимда ривожланган давлатлар ижобий тажрибаларини амалиётға жорий қилиш мақсадида Европа тикланиш ва тараққиёт банки, Осие тараққиёт банки, КРМГ халқаро экспертлари жалб қилинган билдирилди. Кичик бизнесни молиялаштириш ҳамда кўрсатиладиган молиявий хизматларни рақамлаштириш, ходимлар малакасини ошириш бўйича Россия Сбербанки ва Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш федерал корпорацияси ва "МСП Банк" билан ҳамкорлик йўлга қўйилгани таъкидланди.

— Бизнес вакиллари учун 8 турдаги мо-

фойдаси 236 млрд сўмни ташкил қилган. Ҳисобот даврида банкнинг жами миқдорлар сони — 1 581 477 тага етди. Шундан жисмоний шахслар — 1 517 617 тага, юридик шахслар — 63 860 тага етди. Банк томонидан 2023 йилда 6,5 трлн сўм кредит маблағлари ажратилган.

Яна бир муҳим маълумот, Ўзбекистон Республикаси Президентининг республика ҳудудларига ташрифлари давомида тасдиқланган баёнлар ва бошқа ҳудудий дастурларға асосан 2023 йилда 433 та лойиҳаға 1 трлн 465,5 млрд сўм (шундан, 2023 йилнинг январь-декабрь ойларида 171 та лойиҳаға 482 млрд 300 млн сўм) миқдориди



Матбуот анжуманида "Бизнесни ривожлантириш банки" АТБ матбуот котиби Шуҳрат Ориповнинг мазкур қарорлар ижроси доирасида амалға оширилган чора-тадбирлар

лиявий маҳсулот ва 12 та консултив хизматлар ишлаб чиқилди. Тадбиркорларни ўқитиш дастури ишлаб чиқилди ва ушбу жараёнларда Европа тикланиш ва тараққиёт банки, Япониянинг Ямагата университети билан ҳамкорлик йўлга қўйилди. Тадбиркорларни ўқитиш, уларға молиявий консултив хизматлар кўрсатиш, маҳсулот ва хизматларни сотиш, инвестицияларни жалб қилиш имконини берувчи онлайн бизнес платформа ишлаб чиқилди, — деди матбуот котиби.

Таъкидланганидек, 2024 йил 1 январь ҳолатиға банкнинг умумий капитали 3 трлн 180 млрд 200 млн сўмни ташкил этган бўлса, устав капитали 1 трлн 856 млрд 800 млн сўмни, банкнинг активлари 27 трлн 62 млрд 900 млн сўмни ташкил этган. Депозитлар миқдори 6,7 фойизға ўсиб 9 трлн 418 млрд 700 млн сўмни ташкил этади. Шундан қисқа муддатли 1 трлн 348 млрд 900 млн сўмни, узоқ муддатли 8 трлн 69 млрд 700 млн сўмдан иборат.

Ҳисобот санасиға 3 трлн 691 млрд 300 млн сўм даромад олинган. Банкнинг соф

кредит маблағлари ажратилган бўлиб, жами 2 трлн 200 млрд 200 млн сўмлик (шундан, банк кредити 1 128,3 млрд сўм) 425 та лойиҳа ишға туширилган ва натижада 5 036 та янги иш ўринлари яратилган.

2023 йил якуни билан банк томонидан 163 млн 700 миң АҚШ доллари миқдориди хорижий кредит линиялари маблағлари жалб қилинган. Банк томонидан барча манбалар ҳисобидан 1 трлн 250 млрд сўм миқдориди ипотека кредитлари ажратилган.

Анжуманда ўтган 2023 йилда молия муассасасиға ISO 37001:2016 — "Коррупцияға қарши курашиш менежмент тизимининг халқаро стандарти" жорий қилинган тасдиқланиб, халқаро ва миллий сертификатлар топширилгани ҳам алоҳида қайд этилди.

Матбуот анжумани якунида оммавий ахборот воситалари вакиллари қизиқтирган саволларға мутасаддилар томонидан атрафлича жавоблар берилди.

Ислам АСИЛБЕКОВ,
"Hurriyat" мухбири,
Реклама ҳуқуқи асосида

ТОШКЕНТ КИМЁ-ТЕХНОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ ЖАМОАСИ



Муборак Рамазон ҳайити
билан барча ватандошларимизни
қутлайди.

Халқимиз учун эзгулик, бирдамлик,
олийжаноблик, саховат ва меҳр-
мурувват ҳамда шукроналик
тимсоли бўлган Рамазонда энг
улуғ ниятлар, инсонпарварлик
руҳи билан йўғрилган эзгу амаллар
мужассамдир.

Ушбу қутлуғ ойда қилинган жамики
савобли амалларимизни Яратганинг
ўзи қабул қилган бўлсин.

Она Ватанимиз осмони ҳамиша
тинч, элимизнинг дастурхонлари
тўқис, қут-баракали бўлсин!

Рўзаи Рамазон ойида қилинган
жамики эзгуликлар йил бўйи
барчамизга ҳамроҳ бўлсин!



ШЕЪРИЯТ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Буюк туркман шоири ва мутафаккири Махтумқули Фирогий таваллудининг 300 йиллигини кенг нишонлаш тўғрисида”ги қароридан руҳланган таниқли шоир ва адиб Тўлқин ЭШБЕК яқинда улуг туркман шоири Махтумқули ҳақида янги дostonини ёзиб тугатди. Қуйида ана шу асардан парча муштарийлар ҳукмига ҳавола этилмоқда.

ТУРКМАН БУЛЪУЛИ

(Достондан парча)

“Жайхун билан Ҳазар баҳри ораси,
Чўл устида эсар ели туркманнинг.
Гул-гунчаси қаро кўзим қораси,
Қора тоғдан энар ели туркманнинг”.

Махтумқули

Саҳройи улусга азиз булоғи,
Ора-сира карвонлар кўнғироғи.
Тақирда етишган қовун, ғалласи,
Оналар шом чоғи айтган алласи.
Аммо шоир сўзи бу элга тоғли,
У бир пахлавондир – дўмбира отли!
Туркман манглайига шоирлар битган,
Қанчаси ўтмишда йўқолиб, йитган.
Танқис, ноёблиқда саҳро лоласи,
Элни хушёр этган наъра, ноласи.
Шоир Озодий бор, бор яна Мастон,
Турди шоир ёзган марсия, дoston.
Зунубий, Уроз Хон, Маъруфий бахши,
Айтишув қилсалар эшитган яхши.
Анча назм қолган Муллонафасдан,
Холи айлар шеъри қайғу-қасадан.
Махтумқули назми уларга дарга,
Маҳдудликни қилгай дилдан бадарга.
Ўз ҳолига қўйиб фикру оёқни,
Кезгандир Ҳинд, Озар ила Ироқни.
Махтумқули назми қилган элни ром,
Туркман булбули деб қолдиргандир ном.

“Мағрур бўлиб кезма умрини гулига,
Дуч бўларсан бир кун ҳазон елига,
Юз йил яшаб, тушсанг ажал қўлига,
Чапинадан ўнгинга боққанча бўлмас”.

Махтумқули

Атрек дарёсида соҳил серёвшан,
Кафтдақина овулдир Хожиговшан.
Бобо – Махтумқули шунда мусофир,
Ўрганган ҳар неки хунарга доир.
Дехқончилик қилган – қовуну ғалла,
Тўқим тиккан қишда ишсизлик палла.
Шунда битта боши иккита бўлган,
Болалари билан ўтови тўлган.
Шеър айтган дўмбира чертиб гоҳида,
Ўғил-қиз етишган умр шоҳида.
Бир ўғлининг Давлатмамаддир исми,
Шеър бўлган хаётини катта бир қисми.
Таълим олган жойи Хива шаҳридир,
Оралиқда улкан Аму наҳридир.
Овулга қайтганда ўйлаб қўйишган,
Туркманча тўй қилиб, туя сўйишган.
Кейин фарзандларни берган худойим,
Яшаган ҳамиша деб “уйим-жойим!”
Махтумқули ибн Давлатмуҳаммад,
Катта оилада учинчи фарзанд.
Бобосининг номи унга қўйилган,
Таъби назми жуда эрта туюлган.
Бободан шеър ила дўмбира мерос,
Шоир Озод номи отасига хос.
Рухий тарбияда отаси – пири,
Маҳлиё айлаган шеърят сири.
Мол боқиб, отага тиргак бўлган ул,
Таёқни мингандир бамисли дудул:
Ўланлар қуйлаган барханлар оғиш,
Хаёли оламини олмаққа шошиб.
Ўн беш ёшларидан она кўз юмган,
Кун бўйи йиғлаган кўтармай ўмган.
Илк шеъри марсия бўлди онага,
Қамалиб олганча якка хонага.
Куй чикар қуйгандан ёки суйгандан,
Олим чикар билимга бино қуйгандан.
Ота ўз ўғлига олгани таълим,
Катта муллолардан тутган муаллим,
Маблаг ила доим уни қўллаган,
Хива томонларга кўрқмай йўллаган.
Улуғ мадрасадир бунда “Шерғози”,
Етишгандир қанча олим қози.
Бозорида Хитой, ўруслар моли,
Марғилон адреси, ангор рўмоли.
Савдо аҳли сўйлар турлук шевада,
Уста пўстиндўзлар бордир Хивада.
Изиллайди қишнинг шамол, совуғи,
Музлаб қолар ҳатто тўқай товуғи.
Осма қовунлари етгай то баҳор,
Минораси азон таратар наҳор.
Ёш шоирнинг ошар илми, илҳоми
Шеърларида эрди Фирогий номи!
Тунлари ухламас шоир ва чароқ,
Шеърлари тарқалар вароқма-вароқ.
Аммо келиб қолди шунда шумхабар:
Оила бошига ёғилмиш хатар...

“Макон айлаб уч йил едим тузинени,
Кетар бўлдим, хуш қол, гўзал “Шерғози!”
Ўтказдим қишинени, наврўз, ёзинени,
Кетар бўлдим, хуш қол, гўзал “Шерғози”.

Махтумқули
(Хивадаги “Шерғозиҳон” мадрасаси билан хайрлашув)

Хивани бир қўриб тўйган бормикан?
Ўзга жойни яна суйган бормикан?
Устозлардан кўнғил бўлурми узиб,
Кетмоқ мумкин фақат кўнғилни узиб.
Миноралар атлас кийган қошиндан,

Гул унар тупроққа қўшиб тошиндан.
Асрий гужумларнинг сояси қуюқ,
Қанча зотлар чиққан бу ердан буюқ.
Аммо сафар қариб, шумхабар етди,
Ёш шоир ноилж бош олиб кетди.
Афғон томон кетган икки оғаси,
Бошдан жудо мисли қамиш қўғаси.
Элчи касби шундай хатарли юмуш,
Насиб ҳам этмабди уларни кўмиш.
Абдулло оғаси, Муҳаммадсафо
Ёвуз душманлардан топдилар жафо.
Икки устунидан айрилган ота,
Кўзлари йиғидан бошлабди бота.



Шоир ўғил етиб келган ҳамони,
Кекса отанинг ҳам узилди жони...

“Замин юзин сиёҳ тумон айладине,
Айтмиш, фалак, кимни омон айладине,
Фирогийни, боқ, беамон айладине,
Номусим, шймоним – Озодим қани?..”

Махтумқули
(отасига бағишланган марсия)

Бирдан уч айрилиқ шоирни эзди,
Девонадай саҳро бағрида кезди.
Бу ёқда укалар ҳали эди ёш,
Уйланмасдан катта оилага бош.
Акалардан қолган тирноғу бева,
Тирикликка қолган на мол-ҳол, тева.
Бобосидай тўқим тикар бизгизда,
Утиришу ётиш – нақ қоқ кизгизда.
Уч-тўрт овулдошга берар дарс, сабоқ,
Маошига ошдир ойда бир табоқ.
Пўстин, тўқим тикиб қайнатар қозон,
Ғимир-ғимир фақат сўбхдан то азон.
Кафтдақ даласида тўкар эди тер,
Ёш жиянлар йиғлар: “Оғажон, нон бер!”
Қирқ хунар оз деган айнан шў ўзи,
Ақли тиммас, тиниб кетса ҳам кўзи.
Темирчиға – шогирд, заргарға – толиб,
Шеър ёзганда кўяр озгина нолиб...

“Элларининг донғи дoston,
Зилол суеву яйлөвга қон,
Гўлланғлик – гўзал Менглихон
Отлик дилдордан айрилдим”.

Махтумқули

Бешиккerti бўлган хола қизига,
Кўпам зор қилмаган эди изига.
Ёшлигидан борди-келди мўлгина,
Оралари бирор соат йўлгина.
Бирда йигит борар, бирда келар қиз:
Кўнғилидагин айтмасидан билар қиз.
Хивадан неча бор мактуб юборган,
Чиройли шеърларин қўшиб юборган.
Жавоблар жўнатган гўзал Менглихон,
Тилидан қўймаган масал Менглихон.
Учрашсалар кўзлар чақнар қақиндай,
Иккисига гўё висол яқиндай!
...Аммо қаттиқ бўлди тақдирнинг қасди,
Қисқа бўлиб қолди шоирнинг дасти.
Хеш хешга боқмаган бу қандай замон?
“Ким қайда бўлсанг ҳам, бўлсанг бас омон...”
Қизнинг акалари узатди бойга,
Бу ерлардан жуда узоқ бир жойга.
Шоир шеърларига тўқди додини,
Ҳаргиз ўчиролмас Менгли ёдини.
Юртчилик, юпунлик кўрсатди кучин,
У энди эр бўлар бевалар учун.
Ақасидан қолган аёлни олди,
Кўш фарзандга тўлди орқаю олди.
Аммо фарзандлари қолмади яшаб,
Қишлоғини кетди охиру у ташаб.
Ечим топмас мисол тириклик чоҳи,
Ботқоқдек қаърига чўктирар гоҳи.
Танигин йўлларни отинг борида,
Элларни танигин тўнинг борида.



Тўлқин ЭШБЕК

“Қисмат бўлмас, кетсам узоқ йўлларга,
Насиб қўймас, кетар йўлим боғлар, ҳей!
Ҳайрон Маҳнун бўлиб чиқай чўлларга,
Бориб маскан тутай сизни тоғлар, ҳей!”

Махтумқули

Қўлида хунари, дилида зори,
Ёлғизнинг Оллоҳдир бошланғи ёри,
Юртма-юрт юрарди шоир дарбадар,
Кўрган, билганлари шеърда асар.
Бухорода таҳсил олди, ишлади,
Шу ерда бир муддат қолиб қишлади.
Яна олисларга чорлади баҳор,
Йўл босди гоҳида шундоқ оч-наҳор.
Афғонда акалар қабрин излади,
Яна ўзни олис йўлга хезлади.
Ҳиндлар ўлкасида ўтказди йилни,
Кейин Фарғонага бурди у йўлни.
Кейин Яссавий деб Туркистон кезди,
Сўнг эса Хиванинг соғинчин сездди.
“Шерғози”да яна дарс олди бир йил,
Аргамчиға қувват бўлар эмиш қил.
Кейин овулига бурди у юзин,
Сув ичди тешганча Амунинг музин.
Бирор йил қарашиб ота маконга,
Қўшилди йўл усти ўтган карвонга.
Зиёрат, тижорат, қисқаси сўзи:
Дунёни кўрсин ва кўрсатсин ўзни!
Эрондан сўнг ўтди Озарбайжонга,
Шоир етишганди юксак бир шонга.
Машҳур эди элда унинг шеърлари,
Қутиб олар эди туркий эллари.
Ҳазар денгизининг соҳили бўйлаб,
Юрар дўмбирада шеърларин қуйлаб.
Озар ошиқлари баҳслашар бирга,
Таржимон керакмас мусика, шеърға.
Қорақумдир магар қарши қирғоғи,
Ғарбий соҳил яшил Кўҳи Қоф тоғи:
Жуда ҳам кўп экан дарёси, соғи,
Сув узилмас сира ўн икки ойи.
Топса овулига жўнатар мол, пул,
Ўзини бу ишда тутарди масъул.
Овулдан хат қутиб, кўзи йўл пойлар:
Ҳар жойда манзили – карвонсаройлар.
Утирган – бўйромиш, юрганлар – дайро,
Йўл унса, дардлардан бўлғайсан айро.
Астрахан, Дарбанд, Ганжани кўрди,
Кўҳна Рум элида анча пайт юрди.
Ироқдан сўнг етди баҳри уммонга,
Туркманлар очишар қўчоқ меҳмонга.
Туркманлар сочилган ернинг юзига,
Ўнтаси йиғилса хондир ўзига!
Салжуқий туркларнинг ақин аждоди,
Ҳамон ардоқдидир Турралнинг ёди.
Алп Арслон давридир ўзи бир китоби,
“Ғарбга!” – дея қилган элита хитоби!
Кейин ҳукм сурди Усмоғий турки,
Остида – тулпори, бошида – бўрки!
Ярим Оврупани илқиди тутган,
Не шоҳлар уларни тазымда кутган.
Шундай қардошларга хаваси келди,
Дилда эса фироқ нафаси елди.
Яна юрти сари бурди йўлини,
Дилни – Ёрга, ишга бериб қўлини!

“Ҳар йиғитнинг аслин билай десанеиз,
Маърақада ўтириб-туришин кўрине.
Биров билан ошно бўлай десанеиз,
Аввал иқроринда туришин кўрине”.

Махтумқули

Юриб қанча ёт юртларда мастона,
Тортди охир қадрдон юрт, остона.
Ўзга юртининг боғи билан боғчаси,
Ўз юртининг чумчуғию зогчаси!
Тили ола оғзидагин олдиран,
Бирлашмаган аро йўлда қолдиран.
Шоир қайтгач, кўнгли лаҳза чоғ бўлди,
Харобликдан аммо дили доғ бўлди.
Беклар тортар юртни турли томонга,
Жанг онда ўқ топилмас камонга.
Уч томондан ўраб олган уч хонлик,
Хоразму Бухоро ва эронлик.
Саҳро тушган туркманларнинг чекига,
Халқ уюшмас сирка беклар кекига.
Бир-бирига қилич солган, талаган,
Бирлашма, деб ёвлар қалов қалаган.
Асл жангчи туркман эли азалдан,
Жанг онда тап тортмайди ажалдан.
“Мен билан бўл!” – дейди уч ён баробар,
Уч томонга тортар беклар саросар.
Турди Фарогийдек шоир Фирогий,
Дерди: “Бирлашмасак, енггайдир ёғий!”
Шоир энди юрар овулма-овул:
“Бирлашган халқ эрур қудратли довул!”
Бунёдкор меҳнатга айтади алқов:
“Юртининг катта ёви, аввало, ялқов!”
Исломиий одобга чорлар улусни:
Кичик ҳурмат қилсин доим бўлисин!
Лафзига содиқлик эр йиғитга хос,
Бўлмаса ҳаммаси бўлар эски тос.

КЕЧИНМА



РАМАЗОН- МАЙРАМАЗОН

Ҳамон эсимда. Рамазон оғи кириб келса, айниқса, биз болалар учун байрам бўлиб кетарди.

Оиламиз дастурхони ҳар қачонгидан-да мўл, файзли бўлиб кўзга ташланарди, назаримда. Қай бир хонадонга кирмайлик, чўнтагимиз ширинликларга тўлиб қайтардик. Қўни-қўшни, қариндош-уруғларимиз ўртасида ўзаро борди-келди кўпаярди. Тошқинисо кампирнинг эшиги олдида узала тушиб, ўтган одамга ҳамла қилишга одатланган Олапар ҳам бу ойда “мулойим” бўлиб қолгандек бўларди. Ҳамма нарса ўзгача кўриниш, ранг олгандек. Ҳассаса суюнган Зебунисо ҳамни саволга тутардим.

— Рамазон ойини ҳамма яхши кўрадимиз?
— Албатта, — дея қадок қўллари билан бошимни силайди энам. У — оилар султони, бу кунларда ёмонлик ўрнини яхшилик эгаллайди, қоронги зулмат ёруғликка юз тутайди. Шайтонлар кишанланиб, яхшилик, меҳр-оқибат ришталари қулоч ёзади. Бир бурда нонни бошқалар билан баҳам кўрадиган бу ойда бировнинг кўнглини огритиб, тўполон қилиш ярамайди. Катталарга салом бериш, кичикларни ҳимоялаш керак...
— Рамазон айтиб беринг, — дея иссиқ бағридан аста бош кўтариб, юзланаман. Энам бироз уйга толиб, оҳиста хиргойи бошлайди...

**Рамазон-майрамазон,
Муҳаммад умматига байрамазон,
Рамазон айта-айта одатим бор,
Ёқамда ўттиз кунлик қадогим бор.
Бу қадогининг бири қани?
Бултурғи мусулмонлар бу йил қани?..**

Маҳзун, ширали оҳанглар хаёлимни олиб қочгандек бўлади. Энамнинг пинжиги кириб юзига тикиламан, кўзлари ҳар қачонгидан-да равшанлашиб, юзларидаги ажинлар йўқолиб бораётгандек бўлади.
Онам ошхонада ифторлик учун сурпа ёзиб, бир нималар тайёрлаш билан андармон. Миямда саволлар гўжон ўйнайди. Рамазон ойда ҳар кун сурпа-тахта ёзиб, тансиқ ноз-неъматлар тайёрлаб чарчамаган онамнинг хатти-ҳаракатларига разм соламан. Юзларида нолиш ёки чарчаш, толиқиш аломатлари йўқ. Қараб туриб, ғайратим жўшиб кетгандай бўлади.

— Тандирга гўзаюпа олиб келиб берайми? — қилмоқчи бўлган ишимдан гурурланиб.
— Умрингдан барака топ, яхши бўларди.
Бу орада эшик ортидан синфдошим Аъзам мўралаб, атрофга разм солгач, имо қилиб чорлайди.
— Юр, қўшни маҳалладагилар билан футбол ўйнаймиз.
Тандирга ўтин олиб келиб, кўчага отиламан. Ортимдан энамнинг хавотир ила айтган насиҳатлари элас-элас эшитилади.
— Эҳтиёт бўлинглар, урушмаларинг. Рамазон ойда урушиб бўлмайди...
Терлаб-пишиб уйга қайтаман. Ҳовлимизни тандирдан узилган иссиқ сомса, бўрсилдоқ нонларнинг муаттар ҳиди тутиб кетган бўлади. Нон тўла саватга қўл узатаман. Онам қойиб беради:
— Қўлингни юв, аҳволингга қараб бўлмайди-ку!
Югура бориб, ариқда оқиб турган сувга эгиламан.
— Муздек сувга ювинма, шамоллаб қолсан-а, — дея ҳассасини бошимга кўтариб, энам ортимдан келади. — Ҳа, бола тушмагур-эй... Мана буларни Сарвинисога олиб бор.
Қўлимга тўғунга солинган иссиқ сомсаларни тутқазади. Кетар чоғим қўшиб қўяди: “Рамазон айтиб қиринлар, яқинда келин олган”.
Бир тўп болалар Сарвинисо холанинг эшиги олдида рамазон айтишни бошлаймиз:

**Рамазон айтиб келдик эшигингизга,
Худойим ўғил берсин бешингизга.
Утириб чиқинг, утириб чиқинг,
Елпиш товоқни тўлдириб чиқинг...**

Ҳовлида лапанглаб юрган Сарвинисо холанинг қораси кўринади.
— Гириттонларимдан айланай, келаверинглар, — дея бизни ичкарига чорларкан, келинига юзланади. — Салом беринг, ширинликлардан олиб чиқинг. Сизга ҳам мана шундай ўғил-қизлар насиб қилсин.

Бошига оқ шойи ташлаб олган нозиккина келин тавозе билан эгилиб салом беради. Нима қиларимизни билмай ўнғайсизланиб, бир-биримизга қараб, қиқирлаб куламиз. Сарвинисо хола пешонамиздан ўпади. Дастурхонимизни турли ноз-неъмат, ширинликлар билан тўлдириб ташлайди. Биз яна Рамазон айтишни бошлаймиз:

**Рамазон айтувчилар,
Отини гул шоҳига битувчилар,
Маккада бор Али-бали,
Худойим ўғил берсин, Аҳмадали...**

Сарвинисо хола алқаб-алқаб, ортимиздан кузатиб қолади...

Хотираларга берилиб, Рамазон айтиб, эшик қоқиб, болалар келганини сезмай қолибман. Уларга пешовз қикдим, совга, ширинликлар улашдим.

Рамазон айтиб келдик эшигингизга...

Содда ва самимий, чин кўнғилдан айтилган бу қўшиқ оҳанглари ҳанузгача қулоқларим остида жаранглаб турибди...

Расулжон КАМОЛЮВ,
Фарғона вилояти.

“АДАБИЙ ЛАЙЛАТУЛ ҚАДР”



1-6. дик. Шахсан ilk марта бундай заковат баҳсида қатнашаётган эдик. Бошқалар ҳам шундай эди, чоги. Шунинг билан олиб, 24 та саволдан 8 тасига тўғри жавоб бериб, ёмон натижа кўрсатмадик. Баъзан тўғри жавобимиз бўла туриб, нотўғриси билан белгилаб ҳам кўйдик. Заковатда билим билан биргаликда, мантикий фикрлаш катта

роль ўйнаган экан. Аслида аксар тўғри жавоблар бизга берилган тарқатма материалларнинг ичида эди. Қолаверса, саволларнинг кўпи Абдулла Қодирий ижоди ва у билан боғлиқ бўлди. Бу ижодий беллашувда қатнашган иштирокчиларга жуда ёқди, албатта.

“Заковат” натижаларига кўра, “Забаржад Медиа” жамоаси 1-уринни, “Шарқшунослар” жамоаси 2-уринни, “Сиз

ўшаму?” жамоаси 3-уринни кўлга киритди. Ғолиб ва иштирокчиларга ҳомийлар томонидан китоблар ва бошқа қимматбаҳо совғалар берилди.

Абдулла Қодирий ижод мактаби ўқувчилари томонидан кўйилган саҳна кўринишлари, ёзувчи ижодидан ўқилган шеърлар, Қодирий мактаби ўқувчилари томонидан адиб шеърлари асосида айtilган кўшиқлар кечага янада мазмун бағишлади.

Шундан сўнг музей фондиди кўллаб-қувватлаш мақсадида хайрия аукциони ўтказилди. Натижада 15 000 000 сўм маблағ тўпланди. Бу пуллар музей фаолиятини янада яхшилашга сарфланади. Ким ошди савдосига кўйилган қимматбаҳо китоб ва санъат дурдоналарининг аксари сотиб олинган харидорлар томонидан уларнинг истакларига биноан яна музей фондига қайтарилди. Ушбу буюмлар тағлашасига совға қилган кишининг исми-шарифи ёзиб кўйилдиган бўлди.

Абдулла Қодирий уй-музеи кутубхонасига Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг 100 га яқин китоблари топширилди. Китобларни музей директори Хондамир Қодирий қабул қилиб олди.

Ушбу тадбирга Абдулла Қодирий ижод мактаби ва уй-музеи меҳмонлиги қилди. Инчунин, мактаб директори Хилола Назирова буларнинг ҳаммасига бош-қош бўлди.

Шунинг билан алоҳида айтиш жоизки, бугун 10 апрель ўзбек романчилигининг пeshвоси, улуг ёзувчи Абдулла Қодирий таваллудига 130 йил тўлди.

Тадбир якунида меҳмонларга ифтор дастурхони ёзилди.

Фозил ФАРҲОД

АНЖУМАН



Хоразм лазгисига берилган таърифларнинг адоғи йўқ. Хоразм асрлар мобайнида инсониятнинг маънавий ва моддий маданияти ривожига салмоқли ҳисса қўшиб келган юрт. Халқимизнинг бадиий даҳоси билан яратилган лазгидек гўзал санъат мўъжизасининг пайдо бўлиши ҳам уч минг йилларга бориб тақалади. У ҳақда турли афсона ва ривоятлар мавжудлиги беиз эмас.

Демак, 25-30 апрель кунлари Хоразм яна бир бор мазкур фестивалга мезбонлик қилади. Унда дунёнинг турли мамлакатлари ва юртимизнинг барча худудларидан маданият ва санъат соҳаси вакиллари ташир буюриши кутилмоқда.

Шу муносабат билан куни кеча Маданият вазириликда мазкур нуфузли тадбирни ташкил этиш ва ўтказиш юзасидан

ДУНЁНИ СЕҲРАЛАЁТГАН — ЛАЗГИ

шу йилнинг 25-30 апрель кунлари Хива шаҳрида “Лазги” — II халқаро рақс фестивали бўлиб ўтиши режалаштирилмоқда

олиб борилаётган ишлар ҳақида жамоатчиликка ахборот бериш ниятида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

— Қайд этиш керакки, ЮНЕСКО шафелигида ўтказилаётган “Лазги” II халқаро рақс фестивалида бугунга қадар 18 та давлатдан (Франция, Тожикистон, Туркманистон, Қозоғистон, Беларус, Россия, Туркия, Қирғизистон, Сербия, Бразилия, Покистон, Италия, Корея, Индонезия, Миср, Ҳиндистон, Озарбайжон, Эрон) 20 та рақс гуруҳлари иштирок этиш истагини билдирган. Миср, Қозоғистон, Туркманистон, Қирғизистон, Тожикистон маданият вазири ҳамда АYESKO бош директори фестивалда Фахрий меҳмон сифатида иштирок этиши кутилмоқда, — деди Маданият вазири ўринбосари Муроджон Маждидов.

Айни вақтга қадар 5 та (Германия, Корея, Ўзбекистон, АҚШ, Қозоғистон) давлатдан ҳакамликка номзодлик учун ариза келиб тушгани, “Лазги” халқаро рақс фестивали доирасида ташкил этиладиган

халқаро илмий-амалий конференцияда иштирок этиш учун 50 га яқин маҳаллий олимлар, 25 дан ортиқ хорижий олим ва соҳа вакиллари, хусусан, Ҳиндистон; ХХР (офлайн); АҚШ (офлайн); Россия (офлайн); Туркия (офлайн); Миср (офлайн); Қозоғистон ва бошқа давлат вакилларида мурожаатлар бўлгани маълум қилинди.

Шунингдек, “Лазги” халқаро рақс фестивалини хорижий ОАВларида кенг ёритиш мақсадида Ўзбекистон Республикасида аккредитациядан ўтган чет эл журналистларини мазкур тадбирга жалб этиш мақсадида вазирлик томонидан Ташқи ишлар вазирлигига сўров юборилган. Маълум бўлишича, ҳозирга қадар Буюк Британия, Озарбайжон, Россия, Қозоғистон, Тожикистон, Корея Республикаси ОАВ вакиллари фестивалда иштирок этиши тўғрисида сўровлар келиб тушган.

Ҳозирда фестивалга тайёргарлик кўриш ва уни юқори савияда ўтказиш бўйича бош режиссёр О.Абдуллаев бош-

чилигидаги режиссёрлар гуруҳи томонидан амалий ишлар аллақачон бошлаб юборилган.

Муסיқий кетма-кетликлар Ўзбекистон халқ артисти Абдуҳошим Исмоилов, бастакор Афзал Хусанов ва бошқа таниқли композитор ҳамда бастакорлар томонидан ишлаб чиқилмоқда.

Фестивалнинг очилиш маросими жорий йил 25 апрель куни тантанали равишда ташкил этилиши ва таниқли санъаткорлар иштироки режалаштирилмоқда.

Маълумот учун: 2022 йили Хива шаҳрида бўлиб ўтган “Лазги” халқаро рақс фестивалида дунёнинг 30 давлатидан 175 дан зиёд истеъдодли рақосалар, профессионал рақс жамоалари, рақс санъати усталари, муסיқашуно ва санъатшуно олимлар, таниқли санъаткорлар, етук мутахассислар, фахрий меҳмонлар ва оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этган.

Ўз мухбиримиз.

ҚУТЛОВ



Biznesni Rivojlantirish Banki



Ramazon Hayiti tuborak bo'lsin!



QUANT

Bank yo'lingizda emas, qo'lingizda bo'ladi!

“QUANT” mobil ilovasi

- Uzcard, Visa, Humo kartalari o'rtasida pul o'tkazish
- Valyutani onlayn sotib olish
- Internetda kartalar, omonatlar va hisoblarni boshqarish

www.br.b.uz

1254

Хизматлар лицензияланган.

ТАДБИР



БОЛАЖОНЛАРНИНГ БАЙРАМ КЕЧАСИ

Яккасарой тумани мактабгача ва мактаб таълими бўлимига қарашли 249-сонли давлат мактабгача таълим ташкилотига умумхалқ байрами — Наврўзи оламга бағишлаб “Ассалом, Наврўз” номли адабий-бадиий тадбир ўтказилди.

Тайёрлов гуруҳ тарбияланувчилари ижросида миллий рақслар, папарлар, арқон тортиш, “оқ теракми, кўк терак” сингари миллий уйинлар ўтказилди. Шунингдек, Ватанимизни тараннум этувчи шеърлардан намуналар ўқилди. Тарбиячилар ижросида эса “Келин салом” ва миллий папарлар айtilди. Катта гуруҳ тарбияланувчилари ижросида эса турли миллат вакиллари рақслари ва таомлари намойиш этилди.

Маълумки, ўзбек хонадонларида халқимизнинг бой тарихи, маданияти ва урф-анъаналари болаларга кичик ёшдан сингдириб борилади. Шунинг учун ҳам ўзбек халқининг бой урф-анъаналари асрлар оша яшаб келмоқда. Бағрикенглик, аҳиллик, тотувлик халқимиз қадриятларининг асосини ташкил қилади.

Тақрибли устоз Севара Аҳмеджанова раҳбарлик қилиб келаётган мазкур муассаса тарбияланувчилари ўз чиқишларида урф-анъаналаримиздан қанчалик хабардор эканликларини намойиш қилдирилди, миллий кўшиқ ва рақсларни жажжилар ижросида тинглаб, томоша қилган томошабинлар завққа тўлдилар.

— Ушбу тадбирлардан кўзланган мақсад ёш авлодни миллий руҳда тарбиялаш, ватанга бўлган муҳаббатини янада ўстириш, миллий қадриятларимизни болажонларимиз онгига сингдиришдан иборат, — деди бошча мудираси С.Аҳмеджанова.

Ўз мухбиримиз.

ТАРБИЯ

САЛОМГА АЛИК — ВОЖИБ...

Айрим кишилар саломга алик олинмас, мени ҳурмат қилмади, менсимади дея салом беришни тўхтатади. Бу қанчалик тўғри? Агар Расулulloх соллаллоху алайҳи ва салламнинг суннатларига, саҳобаларнинг ҳаётларига назар солсак, муслмон киши алик олмайдиган кишига ҳам салом бериши позимлиги аён бўлади.

Расулulloх соллаллоху алайҳи ва саллам: “Орангизда меҳр-муҳаббат уйғотадиган нарсани айта-йинми? Оралрингизда саломни кенг ёйинлар”, дедилар (Имом муслим ривояти). Бошқа бир ҳадисда Набий соллаллоху алайҳи ва саллам: “Учрашганларингизда кўл бериб кўришинг, бир-бирингизга меҳр-оқибатингиз ошадиган”, дедилар.

Шу боис салом беришда фақат алик олиншини мақсад қилмаслик керак, балки муслмонлик вазифасини бажаришни, саломни кенг ёйишни назарда тутиш лозим. Саломга алик олмаган кишидан хафа бўлишинг ҳам, уни ёмон кўришинг ҳам ҳожаги йўқ.

Имом Бухорий Абдуллох ибн Сомитдан ривоят қилади: “Абу Зарра: “Абдураҳмон ибн Умму Ҳакамнинг олдидан ўтиб кетаётган салом берсам, менга жавоб қайтармади”, дедим. Шунда у: “Эй биродаримнинг ўғли! Бундан сенга қандай зарар бор? Сенга ундан кўра яхшироқ зот — унинг ўна елкасидаги фаришта алик олади”, деди”. Абдуллох ибн Масъуд розияллоху анху айтади: “Албатта, “ас-Салом” Аллохнинг исмиларидан биридир. У Зот уни Ер юзига қўйгандир. Уни оралрингизда ёйинлар. Киши агар бирор қавмга салом берса ва қавм алик олса, унинг булардан даражаси устун бўлади. Чунки уларга ас-Саломни эслатди. Агар унга алик олишмас, унга улардан яхшироқ, покроқ зотлар алик олади”.

Демак, салом берган киши ҳеч қачон ютқазмайди. Аввало, улкан ажра эга бўлади. Агар қарши томон алик олса, хушнудлик этади ва бу билан ўзаро муҳаббат ҳосил бўлади. Борди-ю алик олинмаган тақдирда ҳам саломни жавобсиз қолмайди. Дуоси ижобат бўладиган зотлар — фаришталар алик олади. Саломга алик олмаган киши гуноҳкор бўлади. Қолаверса, у биродарига бағрикенглик кўрсатгани, ўзаро алоқани тиклашга қилган ҳаракати учун савобдан умид қилади.

Шарофиддин МАМАТҚУЛОВ,
Пастдаргом тумани “Соҳиб Охун”
жоме масжиди имом-хатиби.

ТАЪЗИЯ

Тошкент Архитектура-қурилиш университети жамоаси узоқ йиллар давомида университетнинг “Қурилиш муҳандислиги технологияси” кафедраси мудир вазифасида самарали меҳнат қилган профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси, техника фанлари доктори



Абдурашидов Қобул Содиқовичнинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари, барча яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.